Ажалша түрүү хүнүүдые арадайнгаа засагта һунгая!

...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 53 (8275) МАРТЫН 3 ВОСКРЕСЕНЬЕ 1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

Мүнөөдэр БМАССР-эй нютагай Соведүүдтэ һунгалта болохонь

ҺУНГАГШАД! Һунгуулиин участогуудта бултадаа ошожо, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй кандидадуудта—совет арадай эрхим хүбүүд, басагадта дуугаа үгэе!

Эхэ оронойнгоо улам саашаа дэбжэн мандахын түлөө!

Ажахынгаа социалистическэ системын булюу һайн зүйлнүүдтэ түшэглэн, бүтээн гаргагдадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэдэг хэмжээнэй талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые түүхын богонихон болзорто хүсэхэ ба ахижа гараха зорилго Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын тогтоол дотор табигдаһан байна.

Совет арад түрэл партиингаа хүтэлбэри доро ябажа, коммунизмын түлөө тэмсэлдээ, партиин XX съездын тогтоолые дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ улам ехэ амжалта туйлажа байна.

Социалистическэ экономикын бүхы һалбаринуудай хүгжэлтын үндэһэ һуури бологшо хүндэ индустриие хүгжөөхэ хэрэгтэ манай Парти, Правительство анхаралаа энээнэй урдашье ехээр табидаг байгаа, мүнөөшье ехээр табина. Тэрэ анхарал оролдолгынь аша үрэ гансахан нёдондо жэлэй дүнгүүд дээрэһээшье харабал эли болоно. Социалистическэ промышленность 1956 ондо тогтоогдоһон түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, үйлэдбэриингөө хэмжээе 1955 онойхиһоо 11 шахуу процентээр дээшэлүүлбэ. Тэрэ тоодо үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга 11,4 процентээр, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээн гаргалга 9,4 процентээр дээшэлбэ. Манай Бурят-Монгол республикынше промышленность валовой продукци гаргаха түсэбөө нёдондо 102 процент дүүргээ. Хүдөө ажахымнай эрид хүгжэлтын замда гараба. Шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглахын түлөө партиин эмхидхэһэн, залан ударидаһан тэмсэл тон һайн аша үрэ үгэбэ. Манай орондо урда урда жэлнүүдтэ 2—2,2 миллиард пүүд ороо һон бэлэдхэгдэбэл, энэмнай ехэ амжалта гэжэ тоологдодог байгаа. Теэд нёдондо манай орондо 3,3 миллиард пүүдһээ дээшэ тарян бэлдэгдэжэ, үрэжэлтэ шэнэ газарай ашаг шэмыень амасажа байнабди. Мүн мал ажалһаа ашаг шэмэ урдынхиһаа һураггүй ехээр абтаа. Мал ажалһаа ашаг шэмэ ехээр абаһанай түлөө Московско ба Воронежско областьнууд Ленинэй орденуудаар шагнагдаа. Олон областьнууд, республиканууд партиин Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй баясхаланда хүртэһэн байна. Тэдэнэй тоодо манай Бурят-Монгол республикашье оролсоно. Промышленностиин — эд бараа, хүдөө ажахын—эдеэ хоол ехээр гаргадаг болоһоной ашаар ажалай бүтээсэ улам дээшэлнэ, арад зоной олзо доходынь ехэ болоно. Тиигэжэ, хүн зоной ажабайдал улам һайжаржа, соёл культурань дэбжэнэ.

Манай Парти, Правительство социалистическэ экономикын бүхы һалбаринуудые, совет арадай ажабайдалые, соёл культурые улам дээшэнь үргэхын түлөө саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ байна.

Партимнай, Правительствомнай социальна ба ниитын ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй хоорондоо эбтэйгээр зэргэ оршон байха тухай агууехэ Ленин багшын һургаалда түшэглэн, эб найрамдалай түлөө тэмсэл улам шангаар ябуулна, шэнэ дайнай аюулда эсэргүүсэн тэмсэнэ. Социализмын лагериин оронуудай арадуудтай ахадүүгэйнгээ хани барисаае бэхижүүлнэ. Советскэ правительствын бэелүүлжэ байгаа гадаадын политикые һая боложо үнгэрһэн СССР-эй Верховно Соведэй зургаадахи сесси һайшааһан байна.

Дотоодынгоошье, гадаадынгаашье политикые бэелүүлхэдээ Парти, Правительствомнай арад зоной үүсхэл эдэбхиие, социалистическэ демократиие дам саашадань хүгжөөнэ. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэбэл, ажахые хүтэлбэрилгэдэ нютагай органуудай эрхэ түлөөлэлгые үргэдхэхэ гэһэн, профсоюзуудай эрхэ түлөөлэлгые дээшэлүүлхэ гэһэн хараа шугам дээрэһээ, бэшэшье олон хэмжээ-ябуулганууд дээрэһээ харагдана.

Улад зоной эдэбхи үүсхэлэй дэбжэжэ, социалистическэ демократиин улам хүгжэжэ байһаниинь мүнөөнэй һунгуулиин кампани эли тодоор гэршэлэн харуулба. Һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ ажалшан түмэн советскэ, ажахын органуудай ажалдахи дутагдалнуудые эрид зоримгойгоор элирүүлээ, хүдэлмэреэ һайжаруулха талаар үнэнтэ зүбшэл, дурадхалнуудые оруулаа. Ажалшад эгээл эрхим түлөөлэгшэдөө, Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриодуудые засагай газарта һунгахаар дэбжүүлбэ. Нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл культурын эрхим хүдэлмэрилэгшэд дэбжүүлэгдэнхэй. Тэдэнэй дунда: эрхим һаалишад И. Д. Сунгарапова, Б. Д. Холбоева, Г. Доржитарова, Д. Н. Цынгунова, Б. Я. Доржиева, С. П. Хусаева, Д. Т. Дайнзанов; хонишод Ринчин Цыренов, С. Э. Очирова, М. Д. Доржиев, Б. Р. Базарова, Балжима Доржиева; мал адуулагшад ба гахайшад Ц. Л. Лумбунов, П. М. Елшин; механизаторнууд Д. Ш. Жалсанова, Д. С. Злыгостев, В. Ф. Качигин, И. Н. Степанов; промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд В. Ф. Алексеев, В. Е. Завьялова, Л. А. Горштейн, У. А. Тарасова, интеллигенциин түлөөлэгшэд В. М. Бурштейн, Б. Б. Цыденов, А. П. Григорьева, И. Г. Дадуев, М. А. Андресюк болон бусад олон хүнүүд ороно.

Манай һунгагшад арадай эрхим түлөөлэгшэдэй түлөө дуугаа үгэхэдөө Эхэ оронойнгоо улам дээшээ һалбаран мандахын түлөө, ажабайдалайнгаа улам һайжархын түлөө, коммунизм байгуулалтада бүри ехэ амжалта туйлагдахын түлөө үгэхэ байнад.

Нүхэд һунгагшад! Мүнөөдэр һунгуулиин участогуудта булта ерэжэ, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй нэгэдэлэй кандидадуудта—Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриодуудта дуугаа үгэе!

Советскэ уранзураашадай I Бүхэсоюзна съезд

Советскэ уранзураашадай I Бүхэсоюзна съезд Москвагай Кремлиин Ехэ Ордон соо февралиин 28-да нээгдээ. Союзна болон автономно республиканууднаа ерэһэн 600 шахуу делегат съездэ хабаадана.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиум нэрьемэ альга ташалган доро хүндэтэ президиумдэ һунгагдана.

СССР-эй Арадай уранзурааша К. Ф. Юон тобшо үгэ хэлээд, съездые нээгээ.

Советскэ зураглан харуулха искусствын ямараар хүгжэжэ байһан ба тэрэнэй зорилгонууд тухай СССР-эй Советскэ уранзураашадай Союзай эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ СССР-эй арадай уранзурааша Б. В. Иогансон элидхэл хээ.

Удаань КПСС-эй ЦК-гэй съездэ эльгээһэн амаршалгые КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Д. Т. Шепилов уншаһан, үгэ хэлэһэн байна.

(ТАСС).

Советскэ уранзураашадай Бүхэсоюзна съездэ КПСС-эй ЦК-гэй амаршалга

Советскэ уранзураашадай нэгэдэхи Бүхэсоюзна съездын делегадуудые, тэдэнээр дамжуулан Советскэ Союзай бүхы уранзураашадые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет амаршална.

Искусствын ажал-ябуулагшадай, советскэ уранзураашадай оюун бэлигтэ ажалынь коммунистическэ общество байгуулжа байһан советскэ хүнүүдэй зохёон байгуулхы ниитэ ажал хүдэлмэридэ хүндэтэй һуури эзэлдэг. Коммунистическэ парти үнэхөөрөөл арадай, реалистическэ искусствые үндэрөөр еэгнэхэ зуураа, энэ искусство советскэ хүнүүдэй улам культурна болохо хэрэгтэ, коммунизмын үзэл сурталаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туһалдаг ехэ хүсэн гэжэ тоолоно.

Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ой мүнөө жэлдэ тэмдэглэгдэхэнь. Энэ революци манай ороной арадуудые политическэ эрхэгүй байдалһаа, мүлжэлгэһөө сүлөөлөө. Шэнэ общество байгуулгада арадай бүхы зохёохы хүсэ зоригыень үзэгдөөгүй ехээр бадаруулаа. Угаа ехэ ядарал хохидолдо дайрагдабашье, советскэ арад дэлхэй дээрэхи эгээн түрүүшын, ажалшадай социалистическэ Эсэгэ орониие дайсадай бүхы добтолгонуудһаа Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр аршалан хамгаалаа, ниитынгээ ажабайдалые али бүхы талаһаань социалистическэ ёһоор тон ехээр шэнэдхэн байгуулаа, социалистическэ хүсэн түгэлдэр гүрэниие тогтоогоо. Социалистическэ революциин түүхэ болбол социалистическэ хүнүүдэй оюун бэлигэй урган бадарһанай, тэдэнэй ушар ёһо мэдэдэг, мүн соёл болбосоролтой болоһые харуулһан түүхэ мүн.

Советскэ уранзохёолшод оюун бэлигтэ олон зохёолнуудые зохёожо, арадай түүхэтэ замые, тэрэнэй һүр жабхаланта илалтануудые харуулһан байна. Социализмын ороной зураглан харуулдаг искусство мүнөө үеын эгээ түрүү үзэл суртал — коммунизмын үзэл бодолоор зоригжуулагдана. Ажалшадай зол жаргалай түлөө тэмсэхэ, элдэб дарлалта мүлжэлгэдэ эсэргүү, элдэб яһатанай тэгшэ бэшэ эрхэтэй байха ябадалда эсэргүү, мүн үндэһэ яһанай илгаа гаргалгада эсэргүүсэн тэмсэхэ гээшэ советскэ уранзохёолшодой нангин зорилгонь мүн. Советскэ Союзай зураглан харуулдаг искусство олонациональна арадай искусство болон һалбараа. Арадуудай агууехэ хани барисаатай байхын түлөө, пролетарска интернационализмын түлөө тэмсэн, Советскэ Союзай зураглан харуулгын искусство хүгжэн һалбарна.

Коммунистическэ парти, Советскэ Правительство эб найрамдалай түлөө, ниитын хүгжэлтын түлөө эрид шууд тэмсэнэ. Хархис этэгээдүүд ажалшадые мэхэлхэ зорилгоор социализмын ороные, мүн тэрэнэй хүнүүдые хардана. Эгээн зүб, хүн зоной талые эгээл һайнаар харалсаһан ниитын байгууламжые зохёохо хэрэгтэ һэжэг түрүүлхэ гэжэ тэдэнэр оролдоно. Тиимэһээ советскэ уранзураашадай ажал-ябуулгань айхабтар ехэ удхашанартай болоно. Уран зурагуудта сүлөөтэ, амгалан, зохёохы ажал хүдэлмэри харуулагдана. Һүнэжэ байһан империалистическэ байгуулалтада бии болоһон, хүн зондо харша хобдог бүхы юумэндэ эбсэшэгүйгөөр ажалшадые уранзураашад һурган хүмүүжүүлнэ.

Ажабайдалые үнэн зүбөөр харуулха, шэнэ ажабайдал зохёон байгуулагша арадай баатарлиг тэмсэлһээ зоригжон зурагуудаа зурахыень Коммунистическэ парти уранзураашадые хододоо уряалдаг байгаа. Эсэгэ оронойнгоо, мүн дэлхэйн уран зурагай түрүү үльгэр жэшээдэ түшэглэн, советскэ уранзураашад гүнзэгы үзэл бодолтой, түгэс түхэл маягтай, олониитэ ажалшадай ажабайдалтай холбоотой социалистическэ реализмын искусствын замаар бата найдамтайгаар дабшана. Манай арадай түүхэтэ удхашанартай ажал хүдэлмэриие һайнаар харуулхын тулада, ажалшадай ажабайдалые үлүүсэ гоёонгүйгөөр, хазагайруулангүй, үнэн зүбөөр харуулха шухала. Шэнэ ажабайдал байгуулхада тохёолдодог бэрхэшээлнүүд арадай агууехэ туйлалтануудые, коммунизм байгуулхын түлөө илалтата тэмсэлэй эли тодо замыень халхалангүйгөөр харуулагдаха ёһотой.

Советскэ зураглан харуулгын искусствын хүгжэлтэдэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Советскэ хүнүүдэй ажабайдалые, соёл болбосоролыень, коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэдэнэй эрхилһэн тэмсэлые харуулһан уран бэлигтэ зохёолнууд үшөөл үсөөн. Дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөрһэн советскэ хүнэй — хүдэлмэришэнэй, колхознигой, интеллигентын образ, тэрэнэй оюун бодол гүнзэгы һайнаар үшөөл харуулагданагүй. Оюун бэлигэй шэнжэгүй, һүлэр муу, боро хирын зохёолнууд үшөөл олон байһаар.

Үнгэрһэн үеын агууехэ уранзохёолшод мүнөөшье хүрэтэр хүсэеэ гээгээгүй, уранһайхан, удха түгэлдэр зохёолнуудые байгуулһан юм. Советскэ уранзураашад шэнэ ажабайдалай байгуулагдаһые нюдөөрөө хаража, мүн тэрээндэ хабаадажа байһан хадаа ородой болон дэлхэйн культурын эрхим һайн бүхы туйлалтануудые ухаалдин ашаглажа, арад олониитын ажабайдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзэжэ, манай баатарлиг үеын дурасхаал болон хэдэн зуун жэлдэ байха уранһайхан зохёолнуудые байгуулха уялгатай. Советскэ уранзураашад оломиллион хүнэй гоёшоон һайхашаахаар, тэдэниие баярлуулмаар, тэдэнэй оюун сэдьхэлые баяжуулжа, хүниие магтан һайшааһан зохёолнуудые байгуулха уялгатай. Советскэ уранзураашадай зохёолнууд империалистическэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэн, арадуудай эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байхын түлөө, эб найрамдалай болон демократиин илан мандахын түлөө, манай үеын эгээл һайн һайхан үзэл сурталай илан мандахын түлөө тэмсэхэдэнь ажалша арадые зоригжуулха ёһотой.

Советскэ Союзай уранзураашадай олонациональна нэгэ организаци байгуулха талаар хэхэ хүдэлмэреэ уранзураашадай түрүүшын съезд дүүргэжэ байна. Тиихэдээ тэдэнэр уранзураашадые бүгэдыень гол шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ хабаадуулан, уранзураашадай оюун бэлигтэ бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ гэһэн зорилготой. СССР-эй уранзураашадай Союзай үмэнэ харюусалгатай ехэ зорилгонууд табигданхай. Коммунизмын агууехэ үзэл сурталые һайшаан магтахадаа, зураглан харуулгын искусствын түлөөлэгшэд ажабайдалай газаа дүрсэ маягынь гансал харуулхагүй, харин ехэ мэдэрэлтэй, гүнзэгы бодолтой зохёолнуудые байгуулжа, хазагайруулан гү, али үлүүсэ гоёон харуулха гэхэ мэтэ социалистическэ реализмын искусствода таарамжагүй үзэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ уялгатай.

Урма зоригтойгоор ажаллахыень, юунһээшье айнгүйгөөр оюун бэлигтэ үүсхэл хэшээлээ бадаруулхыень, уран зурагайнгаа түхэл маягыень, социалистическэ реализмын искусствын бүхы жанрнуудые болон янзануудые саашадаа баяжуулжа, революционно ёһоор хүгжэжэ байһан ажабайдалые тодорхойгоор, үнэн зүбөөр харуулхыень бүхы уранзураашадые Коммунистическэ парти уряална. Социалистическэ реализмын метод хадаа хубилхаяа болишоһон дүрим схемэнүүдые баримталдаггүй, харин хүн бүхэнэй оюун бэлигээ бадаруулхада, мүн уран зурагай түхэл маяг болон жанрнуудыень элдэб олон янза болгоходо айхабтар үргэн арга боломжо олгоно. Искусствын шухалын шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, ниитэ удхашанартай, гүнзэгы, удха түгэлдэр уран зохёолнуудые байгуулха хэрэг болоно. Тиихэдээ, уран зурагуудай түхэл маягынь һайхан байхаһаа гадна, тэдэнэр оюун бэлигтэй, уран гараар зурагдаһан байха ёһотой.

Уранзураашадай Союз зурагуудай удхын, мүн уран бэлигэй асуудалнуудта шухала анхаралаа хандуулжа, уранзураашадай үүсхэл хэшээлые үргэнөөр бадаруулха уялгатай.

Наукын, культурын болон искусствын саашадаа хэмжээлэшэгүйгөөр һалбаран бадархын тулада бүхы арга боломжонууд советскэ орондо байгуулагданхай. Манай арадай үмэнэ, искусствын үмэнэ партиин XX съездын табиһан һүр жабхаланта зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө үсэд шангаар хүдэлмэрилхыень советскэ уранзураашадые КПСС-эй ЦК уряална.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет уранзураашадай Нэгэдэхи съездэ ехэ амжалта туйлахыень хүсөөд, арадайнгаа үмэнэ дүүргэхэ уялгаяа советскэ уранзураашад нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, коммунизмын байгуулагдажа байһан манай агууехэ үеые харуулһан уран зурагуудые улам олоор байгуулха бэзэ гэжэ найдана.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Уранзурааша А. Окладниковай зураг.

Бюллетень баряад байхадаа...

Ш. Нимбуев.

Ашата партиин юрөөлтэй,
Арюун даамай удхатай
Бюллетень баряад, омогорхон
Байнаб. Баясана сэдьхэлни.
Бюллетениим нэбтэ гэрэлтэн
Байна советскэ оромни.

Хаанашье—халима жаргал,
Хаанашье—амгалан ажал.

Кремлиин одонууд толорно,
Хэтымнай замые туяатуулан.
Баярта дуумнай долгилно,
Баранай сэдьхэл баясуулан.
Утаан гэзэгэ хиидхүүлэн
Поезднууд гүйлдэнэ.
Улаан тугуудаа толоруулһан
Пароходууд тамарна.
Үргэн ута каналаар
Арюун уһан мэлмэрнэ
Үнгэ бүриин таряагаа;
Шэнэ дайда һалбарна.

Хаанашье—халима жаргал,
Хаанашье — амгалан ажал.

Хүхюу бригадир дуу дуулан
Кукурузын үрһэ шалгана,
Хүжэ нэлэнхы талада
Тариха түсэб табина —
Хүндэтэ партиин захяае
Дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.
Аха ехэ академик
Атомай хүсэ ургална,
Арад зоной жаргалда
Зорюулха гэжэ оролдоно,
Аба түрэл ороноо
Баяжуулхын түлөө тэмсэнэ.

Хаанашье — халима жаргал,
Хаанашье—амгалан ажал.

Эрэлхэг хоёр баатаршуул —
Инаг эльгэн залуушуул
Шэнэ газарта, фермэдэ
Түрэеэ хэжэ түбхинэнэ,
Шэнэхэн гэрһээ сэнхирлэн
Түрүүшын утаа бурьюулна.

Хаанашье —халима жаргал,
Хаанашье—амгалан ажал.

Залуухан эхэ
Хөөрхэн хүүгээ өөгшөөнэ,
Захагүй ехэ
Жаргалтайдаа баясана.
Үнсэшэн басаган
Үүлтэртэ тугал эльбэнэ,
Хонишо хүбүүн
Хойто майлада дуулана.

Улаахан галстугтай,
Урихан шарайтай
Багашуул шууялдан
Бахархажа гүйлдэнэ,
Ханатараа энеэлдэн
Халтиржа һаатана...

Хаанашье—халима жаргал,
Хаанашье—амгалан ажал.

Ашатай партиин юрөөлтэй
Арюун нангин бюллетенеэ
Урна руу аалихан табинаб,
Үнэн сэдьхэлһээ хэлэнэб:
«Ашата түрэл партимнай,
Урдаа хараха нарамнай!
Хамаг бүхы жаргалнай,
Халима дүүрэн баярнай,
Шамһаа сэхэ ерэнхэй,
Хэтэ мүнхын болонхой!
Аба түрэл оронойнгоо
Алдар солынь арьбадхан,
Зориг түгэс арадайнгаа
Жаргал золынь зузаадхан,
Улам улам алдаршыш,
Улам улам батажыш!»

Баян колхозууд

Борьёогой үргэн уужам талаар хэдэн зуу мянган хони ямаа, адуу мал бэлшээдэг Зэдын аймагай колхозууд жэлһээ жэлдэ баяжана, колхознигуудайнь байдал улам һайжарна. Энэ гансахан юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, аймагай 11 колхозуудай 9-ниинь жэлдээ миллионһоо дээшэ түхэригэй олзо доход абана. Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы колхозуудай ниитэ олзо 16 миллион үлүүтэй түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али урда жэлэйхиһээ 4 миллион 659 мянган түхэригөөр нэмээ.

Шэмэ һайнтай ногоогоор элбэг Борьёогой талада хонидые олоор үсхэхэдэ аргагүй таарамжатай юм. Теэд эндэхи колхозууд хонидые 20—30 мянгаарнь үсхэдэгшье гээшэ. Колхозуудай мүнгэн олзо гол түлэб хонин ажалһаа ороно. Хоёр миллион хоёр зуугаад мянган түхэриг олзо оруулһан Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 1.591.461 түхэригыень гансахан хонин ажалһаа абаһан байна.

Хони олоор үсхэжэ, олзо ехээр абадаг Зэдын колхознигууд шанга шадалтайгаар, культурнаар ажаһууна. Колхозууд гэшүүдэйнгээ ажалта үдэртэ 2—3 килограмм таряа, 3—6 түхэриг мүнгэ, ондоошье эдеэ хоолой зүйлнүүдые хубаана. Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозууд хэзээ хэзээнэйхиһээ олон барилга бодхоожо байнхай.

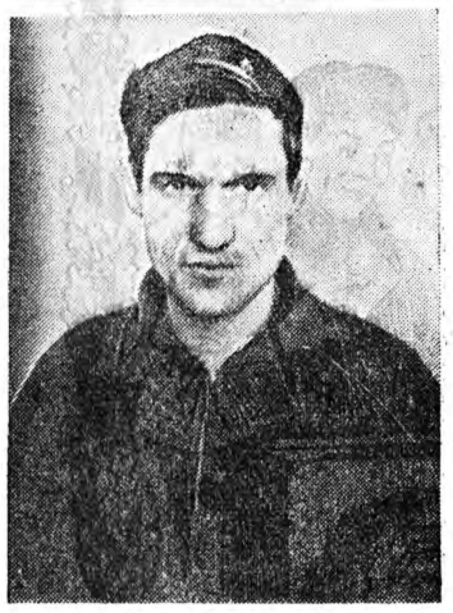
Январь, февраль һаранууд соо нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, колхознигууд болон механизаторнууд малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэтэеэ хамта, ерэхэ хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Н. Цыбенов.

Эрхим нүхэдөө Соведүүдтэ һунгая,

Арадай кандидадууд

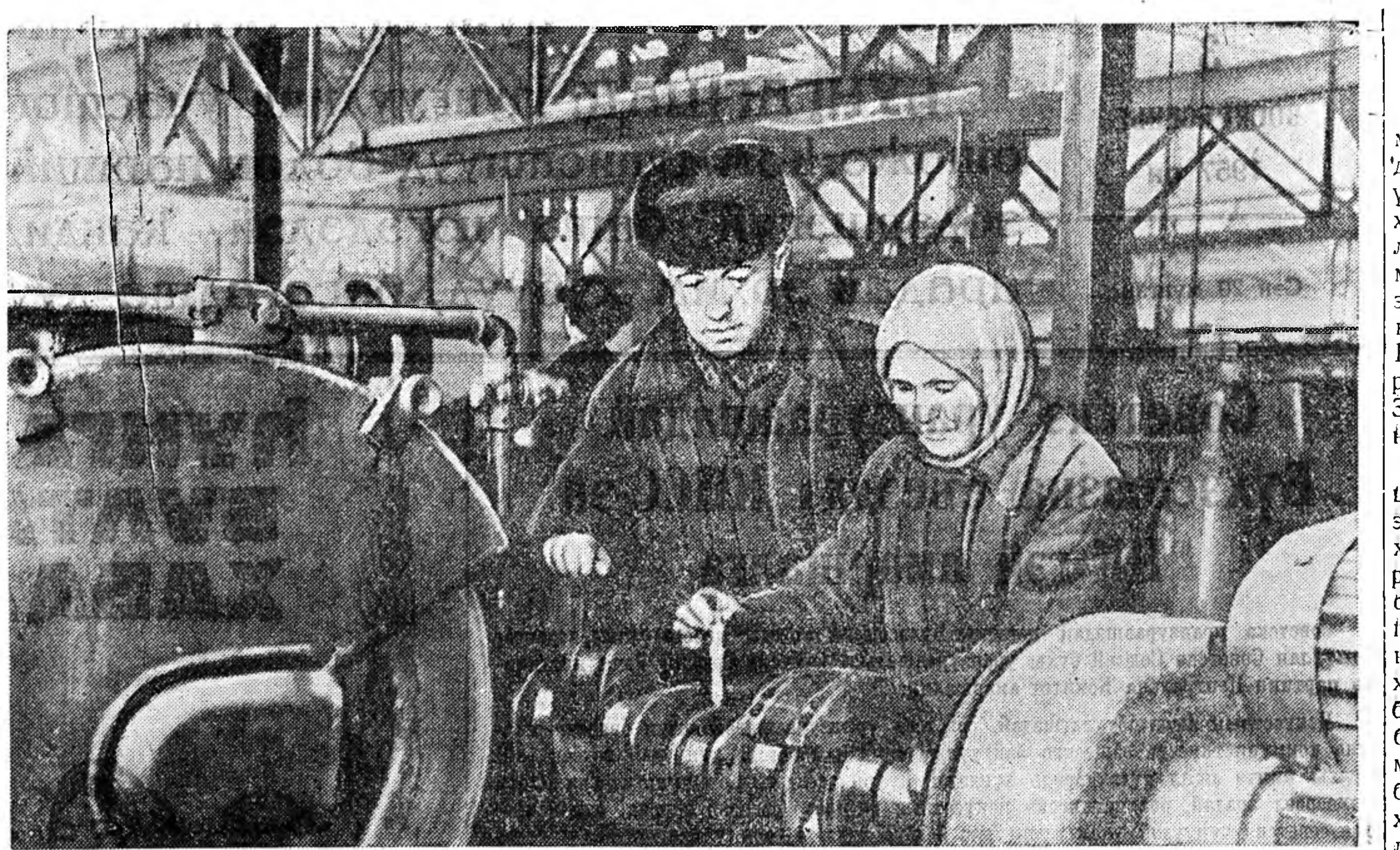

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ доошоо) **Г. П. Степанов**—Улан-Удын горсоведэй депутадта кандидат, Улан-Удын пристаниин ашаа тээгшэ; **В. О. Сабельников**—Улан-Удын горсоведэй депутадта кандидат, ПВЗ-гэй модельнэ цехын хүдэлмэришэн, **Пылжит Жалсанова**—Сэлэнгын аймсоведэй депутадта кандидат, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан; **М. А. Андресюк**—Улан-Удын горсоведэй депутадта кандидат, нарайлалгын гэрэй главна врач; **А. И. Есаков**—Улан-Удын горсоведэй депутадта кандидат, «Сельэлектрострой» трестын главна инженер.

«Механлит» заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад нютагай Соведүүдэй һунгалтын үдэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтаа: үнгэрэгшэ хоёр һарынгаа даабарие 110 процент дүүргээ. Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй депутадта кандидат Анисим Федорович Рымаревэй хүтэлбэрилдэг моторно цех «ЯЗ» маркын автомашинын 6 мотор заһабарилха түсэбтэй аад, 10-е заһабарилба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Рымарев цехын түрүүшүүлэй нэгэн—мулигшэ К. П. Волковагай хүдэлмэрие шалгажа байна.

А. Мантаевай фото.

Һалбаран хүгжэнэ нютагнай

Арадай ажана байдалые, ажалшадай культурно-ажаһуудалые бүхы хэмжээгээр һайжаруулха хэрэгтэ Парти, Правительство хододоо гол анхарал хандуулдаг байна. Советскэ хүнүүдэй байдал улам һайжаруулха тон шухала асуудалнуудай нэгэниинь—байрын, культурна эмхи зургаануудай гэрнүүдые бариха ябадал болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай городууд, хүдэлмэришэнэй хүдөө тосхонуудаар байрын гэрнүүд, коммунальна предприятинууд, һургуулинууд, медицинскэ эмхи зургаанууд, магазинууд, столовонууд болон бусад ниилээд олоор баригдажа байна.

Табадахи табанжэлэй туршада гэр байрын барилгада 200 миллион түхэриг гаргашалагдажа, 180 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байра баригдаа. Мүн энэ үе соо республика дотор 10 больница, хүүгэдэй 12 сад ба ясли, 18 һургуули, оперо болон баледэй театр, культурно-ажаһуудалай бусад олон эмхи зургаанууд баригдаа.

Зургаадахи табанжэлдэ барилгын талаар ехэ зорилго табигдаа. Республика доторнай промышленна томо предприятинууд баригдажа эхилэнхэй. Городуудта, хүдөө нютагуудта гэр байрын, культурно-ажаһуудалай барилга ниилээд үргэдэхэ байна. 1957—1958 онуудта колхозуудаар 3 мянга гаран байрын шэнэ гэр, 60 клуб, хүүгэдэй 95 сад баригдаха юм.

Улан-Удэ городто жэл бүри барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. 1955 ондо гүрэнэй мүнгэ зөөрэсэр хамтадаа 13,4 мянган дүрбэлжэн метр, 1956 ондо—21,8 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдажа, городой ажалшадта үгтэһэн юм. Тэрэпшэлэн энэ жэлдэ городой ажалшад 60—65 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байрада орохо байна. Городой хүдэлмэришэд, албахаагшад өөһэдөө гэр байрануудые олоор бариха юм. Городтомнай олон шэнэ кварталнууд, үйлсэнүүд бии болоно. Город шадар шэнэ тосхонууд бодхогдожо байнхай.

Гусиноозёрск гэжэ шахтёрнуудай город жэл бүри болбосон боложо байна. Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо энэ городто, 7,7 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр баригдажа, шахтёрнуудта үгтөө. Шахтёрнууд өөһэдтөө 150 шэнэ гэр баряа. Шэнэ поликлиникэ, хүүгэдэй сад, ясли баригдаа. Мүнөө эндэ баригдажа байһан шахтёрнуудай Культурын ордон май һарада бэлэн болохо юм.

Городок городто хоёр жэлэй хугасаа дотор хамтадаа 4865 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдажа, хүдэлмэришэд, албахаагшадта үгтөө. Эндэхи шахтёрнууд хоёр жэлэй туршада 944 шэнэ гэр барижа ороо. Мүн хилээмэнэй завод, хүүгэдэй сад, магазин баригдаа. Мүнөө городто водопровод, канализаци баригдажа байна. 1957 ондо Городогто, мүн оршон тойроной тосхонуудта хамтадаа 6,5 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра, шэнэ поликлиникэ, магазин баригдаха. Баянгол тосхондо амбулатори, Культурын байшан, Холтосон тосхондо дунда һургуули баригдаха юм.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ

Коммунизмын одон

Бүмбэрсэг дэлхэйн сээжэдэ оршожо,
Буурашагүй гэрэлтэ одон манданал.
Найман зубхиста туяагаа сүршэжэ,
Наран сэсэгтэл баглайран
һалбарнал.

Түрэл арадуудай хэтын заяанһаа
Түрэжэ бадарһан һүлдын одон лэ.
Тэрэл одоной гайхамшаг туяаһаа
Таража яларһан Ильичын дэн лэ.

Шахтер, лётчик, пионернүүдэй
замые
Шэмэрүүн хүйтэн полярнашье
һүниие,
Шэдитэ туяагаараа гэрэлтүүлнэл
даа,

Шамайе, намайешье
дулаасуулнал даа.
Кремлиин оройдохи Советскэ наран
Коммунизмын туяае хурса
болгонол.
Дэлхэйн ажалша зон угтажа баран
Дайшалхы тугуудаа үргэжэ
бодонол.

Хүн түрэлтэнэй амгалан байдалай
Хэтын үүсхэл эндэһээ бадарнал.
Эгүүридэ мүнхэ эб найрамдалай
Эрэлхэг туяа тэндэһээ сасарнал.

Ой модоноймнай баялиг иигэжэ ашаглагдаха

ШЭНЭ КОМБИНАТ

Кабанскын аймаг республикымнай промышленна томо районуудай нэгэн болонхой. Эндэ цемент үйлэдбэрилдэг завод баригдаһаар хэдэн жэл болобо. Тус заводто үйлэдбэрилэгдэһэн цемент ороноймнай барилгануудта элбэгээр эльгээгдэжэ эхилэнхэй. Энэ заводһоо тиимэшье холо бэшэ Брянск гэжэ тосхоной дэргэдэ барилгын ехэ хүдэлмэри эрхилэгдэнэ. Эгээл эндэ үшөө нэгэ шэнэ комбинат байгуулагдажа захалба.

—Эндэ баригдажа эхилэгдэһэн целлюлозно комбинат хадаа КПСС-эй XX съездын шиидхэбэри дотор хараалагдаһан, ороноймнай Зүүн районуудта зургаадахи табанжэл соо хэгдэхэ барилгануудай нэгэн болоно,—гэжэ барилгын главна инженер нүхэр Серебренников хөөрэнэ.—Тус комбинадай бэлэн болоод байхада республикынгаа байгаалиин баялигуудай нэгэн—модо бүри ехээр хэрэглэхэ аргатай болохобди. Жэжэ болгогдоһон модо химическэ бодосуудтай холин буйлуулхада мёд шэнги бүшмэг холисо—целлюлозо болодог байна. Тэрээнһээ газетын, бэшэгэй саарһан, шудхамал саарһан амһарта, целофан, картон гэхэ мэтэнүүд үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Модые химическэ бүри ондоо аргаар буйлуулан болбосоруулхада, вискозо, гидролиз гэжэ холисо болодог. Тэдээнһээ искусственна торго, спирт, глюкозо, лак, шэрэ болон арадай ажахын шухала хэрэгтэй бусад олон зүйл үйлэдбэрилэгдэхэ байна.

Мүнөө барилгашад байрын гэрнүүдые түрүүн барижа эхилэнхэй. Хамтын байрын хэдэн гэр, столово, бани, магазин, конторо, овощехранилищи гэхэ мэтэнүүд бэлэн болоо.

—Комбинат хэр ехэ талмай эзэлхэ юм,—гэһэн асуудалда харюусаха зуураа, нүхэр Серебренников иигэжэ хэлэбэ:

—Комбинат баригдаад байхадаа 20 квадратна километр талмай эзэлхэ. Барилгашаднай ажалай вахтада жагсажа, һунгалтын үдэрые угтаба. Газар малтаха хүдэлмэридэ нүхэр Гавриловай хүтэлбэрилдэг бригада ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

ЛЕСПРОМХОЗУУД ЭМХИДХЭГДЭХЭНЬ

Барилгын модо тээһэн утата поезднуудай холын аян замда мордохонь үдэр бүхэндэ бурагдана. Энэ хадаа республикымнай модошодой шэн зоригто ажалай үрэ дүн болоно.

—Эдэ үдэрнүүдтэ манай модошод Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө эрид шуурд тэмсэнэ. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тушаа Карелиин модошодой уряа халуунаар дэмжэгдэнэ,—гэжэ «Забайкаллес» комбинадай начальнигай орлогшо нүхэр Митапов хөөрэнэ. Һунгалтын үдэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха һэн зорилгоёо олонхи модошод дүүргэбэ.

—Комбинадайтнай предприятинуудай дунда ямар леспромхоз түрүүлжэ ябанаб,—гэжэ нүхэр Митаповһаа асуугдаба.

—Урдань гээгдэжэ ябаһан олон леспромхозууд түрүүшүүлэй зэрэгтэ гаранхай. Шулуутайн, Баргажанай, Хандагатайн, Худанай леспромхозуудай коллективүүд һарын бүридэ түсэбһөө гадуур тус бүридөө хэдэн зуун кубометр модо бэлэдхээд шэрэнэ. Модошодоймнай дундаһаа эдэбхитэй ажалаараа дуршаһан олон механизаторнууд аймагай болон сомоной Соведүүдэй депутадуудаар мүнөө һунгагдажа байна. Тэдэнэй тоодо Байкальска леспромхозой шофёр нүхэр Кирегин, Баргажанай леспромхозой тракторист нүхэр Зверьков болон бусад бии.

Саашань нүхэр Митапов иигэжэ хэлэбэ:

— Байгал шадар модон тон баян бэг гээшэ. Тиимэһээ Усть-Баргузин хүрэтэр түмэр зам бариха асуудал шиидхэгдэнхэй. Мүнөө хабарһаа тэрэ харгы бариха түрүүшын хүдэлмэри эхилэгдэхэ юм. Саашадаа Байгал шадар үшөө хэдэн леспромхозууд байгуулагдаха. Тэрэшэлэн республикымнай урда аймагууд модоор яһала баян. Мүнөө Бичурын аймагта, Хёлго голые уруудуулан шэнэ леспромхозуудые байгуулхын тулада шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулагдана.

Он жэлэй үнгэрхэ бүри шэнэ шэнэ фабрика, заводууд урган бодожо, ажабайдалнай улам һайжаран культурна болоно. Эдэ бүгэдэ советскэ хүнүүдэй коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлэй аша үрэ мүн!

Б. Будаев.

Ажалай жаргал эдлэжэ байнаб

Манай орон дотор ажал хүдэлмэриин алдар солотой, аргагүй хүндэтэй байһан тухай мүнөөдэр, һунгалтын үдэр онсо тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Ажахын ямаршье һалбарида хүдэлөө һаа, советскэ хүн бүхэн ажал хэһэнэйнгээ аша туһыень харадаг гээшэ.

Би өөрынгөөшье жэшээ дээрэһээ энээн тухай хэлэхэл байнаб. Олзоборилгын артелиин оёдолой мастерскойдо гушаад жэл соо мастераар хүдэлөөб. Энэ үе соо бүхы мэргэжэл шадабаряа гаргажа ажаллааб, шадал соогоо олон хүнүүдые һургааб. Намтай хүдэлжэ, оёдолшод, мастернууд болоһон хүнүүд городой оёдолой мастерскойнуудта хүдэлжэ байна. Тэдэнэй дунда малгай оёдог мастернууд Гомбокова, Пиева гэгшэд бии. Үнгэрэгшэ жэлэй ноябриин 1-дэ пенсидэ гараагб. Һаһаар хүдэлжэ байһан газарһаа ошохо дурам байгаа һэм. Үни удаан хүдэлжэ байһан дамни ажални үндэрөөр сэгнэгдэдэг һэн. БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамотаар хэдэн дахин шагнагдааб, городой хүндэлэлэй дэбтэртэ нэрэмни бэшэгдэтэй. Гушаад жэл соо хүдэлхэдөө ажалай жаргал яһала эдлээб.

С. Лешунова, пенсионер.

Арадай засагай ашаар

Хабарай түрүүшын һарын юрын энэ үглөөгүүр үргэн уужам Бурят ороноймнай алишье нютагта айл бүхэнэй газаа, гэртэшье, хотон тосхоной гудамжануудшье бүри сэбэрээр арилгагдан сэбэрлэгдэжэ, һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй байба. Сарьдаг уулын бооридохи Санагадашье, дэнхэн холын Дэрээн нютагташье, сэн бүн болоһон сэлгеэ уужам Нарһата, Гүндэдэшье, үргэн сагаан Түгнэ Тамчын талададашье, ой модон, тужа нарһан соо хоргодоһон Ойбонто, Хандагатайн модошодой байдаг тосхондошье — хаа хаанагүй мүнөө үглөөгүүр хүн зон айл аймагаараа хэзээ хэзээнэйхиһээ эртэ бодобо. Һүүл һамбай боонхой, хонхотой дугаагтай, уурал һаарал болоһон хатарша хурдан моридые паарлаһан, «Победа», «газигуудташье» һууһан хүнүүд электрын гэрэлээр толорһон тосхонуудай гудамжануудаар шууюулан, гоёожо шэмэгдэнхэй һунгуулиин участок тээшэ холо ойроһоо гүйлгэлдэнэ.

Үүр сайха гэжэ һанаалаашьегүй байхада, үндэр наһатай суута малшан Үбгөөди үбгэнэй гэр соо хүнүүд үнинэй хүл дээрээ. Ильичын лампаар яларһан уни бутарма дулаахан гэрэйнгээ баруун ханадахи һандали дээрэ һуугаад, стол дээрэхи часаа харан харан шара улаахан сайгаа яаралгүйхэн һорожо һуутараа, үбгэн аба гэнтэ аягаяа табижа, хажуудахи таһалга соо хүхюутэйхэн аялга гүнгэнэн хубсалжа байһан аша хүбүүгээ дуудажа:

—Наһан заяандаа мартагдашагүй маша ехэ баяраймш үдэр болобо. Гаршни ганзагада, хүлшни дүрөөдэ хүрэжэ, арбан найматай болобош. Агуухэ Совет ороной солото гражданин байһандаа Үндэһэн Хуулиаар олгогдоһон ехэ эрхээ бэелүүлхээ—үнэн сэхэ ажалаараа шалгаржа, ажалшадай этигэл хайрада хүртэһэн, эрхим түрүү нүхэдөө арадай засагта һунгахаяа үтэлһэн маанадтаяа ошохошни. Энэмнай тон ехэ баяр, жаргал гээшэ даа.

Шүрбэгэр сагаан һахалаа эльбээд, гэрэлтэй хурсахан нюдэеэ уйтаруулан бодолгото болон ойр зуура һууд гээд, ашадаа дахин хандажа хэлэбэ:

—Таби гаран жэлэй саада тээ хүгшы бидэ хоёршни баһал арба найма гүйсөө һэмди. Ажалша хүндэ ямар хэсүү саг байгааб! Бага балшар наһанһаа баяд ноёдой барлаг зарса боложо, тэдэнэй урда нюргаа нугалжа, гэгээн нара харангүй, боро хүтэл дабангүй, буруугай бэлшээриһээ гарангүй ябагдаа һэн. Һургуули һударта һураха арга байгаагүй. Хори, Яруунада хэдэн олон дасан, ганса һургуули бии һэн. Хара мананда төөриһэн, хашалан зоболонто байдалнай арилан тонилоо. Тэрэ гэһээр дүшэн жэл болохонь. Һанахада һаял шэнги. Теэд ажабайдалдамнай ямар ехэ хубилалта болооб! Энэ хадаа Агуухэ Октябрьска революциин ашаар туйлагдаа.

Мүнөө хүрэтэр дуугай сайлажа һууһан һаншаг сагаан хүгшэн эхэнь, үбгэжөөлөө уриханаар харан:

—Ашамнай арбадахиие дүүргээд, артельдэ ажаллажа эхилээ ха юм. Арадай засагай жэлнүүдтэ аба эжынэрэйнгээ, аха эгэшэнэрэйнгээ хэһэн бүтээһэн юумые хаража сэгнэхэ нюдэтэй, ойлгохо оюунтай болоо бэзэ. Зургаа дүтэлжэ байна, шамдая,—гээд һууриһаа бодоһоор хубсалжа эхилнэ.

...Уурал мананда умбажа байһан Курильска аралнуудһаа эхилээд, Калининград хүрэтэр, шуурга һалхинай шууяжа байһан Мүльһэн далайн аралнуудһаа захалаад, мүнөө тарилгаяа хэжэ байһан нарата халуун Туркменистан хүрэтэр уужам дэлгэр Эхэ ороноо агшан зуура хараад үзыт! Үндэр сэгээн тэнгэри өөдэ үдхэн утаа бааюулан байһан томо ехэ завод, фабрикануудай хоолой, корпусууд жэрылдэнэ, амалагдажа хазаарлагдаһан Ангара, Обь, Кама, Волга, Днепр дээгүүр баригдаһан абарга хүсэтэй гидроэлектростанцинууд, амисхалта уһаяа ялалзуулһан үргэн ута һубаг каналнууд, түглэ ой шэнгеэр жэрбылдэһэн нефть абадаг вышкэнүүд, далай мэтэ захагүй үргэн таряалан, зүблэлтэ засагай үедэ баригдаһан 500 гаран шэнэ хото городууд...

Эдэ бүгэдые ажалша бүхэриг совет арад Коммунистическэ партиингаа ударидалгаар ябажа, арадай засагай дүшэ шахуу жэл соо бүтээгээ. Энэ үе соо хэды ехэ бэрхэшээлнүүд дабагдааб!

...Дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүд. Үнэһэ шандаруу болоһон хото городууд, хүдөө тосхонууд... Һандарһан, задагайрһан ажахы, үншэржэ үлэһэн үхибүүд... Дэлхэйн империалистнуудай тухиржа, туужа оруулһан дайсадһаа арадайнгаа засагые, газар дайдаяа аршалан хамгаалгада, дайсанай һандаргаһан ажахыгаа, тосхон, городуудаа һэргээн бодхоолгодо дээрэхи дүшэн жэл сооһоо аяар 18-ниинь ошоо.

Амгалан ажалаа эрхилхэ сагайнгаа хэды бага байгаашье һаань, гүрэн түрынгөө, орон дэлхэйнгээ бүхы баялигай бүрин эрхэтэ эзэн болоһон ажалша хүнэй оюун бэлигэйнь, хүсэ шадалайнь барагдашагүй, дабагдашагүй байһаниинь арадай засагай жэлнүүдтэ элирэн гараа.

Манай орон ехээр гээгдэнги орон байһан аад, түүхэтэ богони болзор соо бүхы талаараа түрүү, хүсэтэ индустритай, оньһожоруулагданхай, хүгжэлтэ ехэтэй хүдөө ажахытай гүрэн боложо шадаа. Революциин урда тээхи үетэй сасуулхада манай промышленностиин бүтээһэн продукциин хэмжээн энэ жэлэй эхиндэ 30 дахин ехэ болоһон байгаа. Тиигэжэ экономическа хүгжэлтынгөө талаар манай орон хүрэнгэтэ олон гүрэнүүдые ахижа гаранхай.

Зэрлиг хооһон тала байһан гушаад миллион гектар тунга газар һүүлэй 2—3 жэл соо хүсэтэ техникээр зэбсэгжэһэн советскэ хүнүүдэй хүдэлмэришэ хүдэр гараар элдүүрилэгдэжэ, хуба шарахан шэниисын алтан залаагаа надхуулан найгуулан байдаг үрэжэл ехэтэ таряалан болгогдоо...

Һунгуулиин участогта ерэжэ, бюллетень абаад байхадаа ямар хүндэ, хэдтэ арадай засагые хүтэлбэрилхэ хүндэтэ уялга даалгажа байһанаа һунгагша бүхэн һайн мэдэнэ. Партиин, арадай хэрэгтэ тэдэнэрэй саашадаашье үнэн сэхээр алба хэхэ байһанда хүсэд этигэнэ.

Һүр жабхаланта Улаан тугуудаар, сэсэг набшаар шэмэгдэнхэй толоржо байһан һунгуулиин участогта хамагһаа урид ерэжэ, аха заха байһандаа түрүүшын бюллетень хайрсаг руу табихаяа байхадаа, хүгшэн аба зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн иигэжэ хэлэбэ:

— Үбгэ наһаншье һаа коммунизмын нарата һайхан үглөөдэр тэдэ баяр дүүрэн шэртэн харанаб. Энэ амгалан байдалнай үни удаан соо мандажа, зон арадаймнай зол жаргал халин дэлгэржэ байг лэ! Алдарта партимнай арад зониие коммунизмын замаар амжалтатай гэс хүтэлэг лэ!—гээд үндэр наһатай һунгагша арадай засагаар олгогдоһон агуухэ эрхээ эдлэн, арбан найматай ашатайгаа сугтаа һунгуулиин хайрсаг руу бюллетеньнүүдээ омог дорюунаар табина.

Манай орондо жинхэни ажалша хүн политическэ эрхээ иимэ сүлөөтэйгөөр бэелүүлдэг юм. Энэмнай дотоо арадай социалистическэ демократи бшуу. Тиигэжэ түг түмэн ажалшадай сэхэ хабаадалсадаг дээрэһээ манай зүблэлтэ засаг барагдашагүй ехэ хүсэтэй.

Дэлхэй дээрэхи эгээн гайхамшагта хүсэндэ — хүдэлмэришэд ба тариашадай хүсэндэ түшэглэдэг дээрэһээ бидэ иимэ ехэ амжалта туйланабди гэжэ манай социалистическэ гүрэниие байгуулагша В. И. Ленин заагаа һэн. Ленин багшынгаа энэ һургаал заабарие шудараа сэхээр бэелүүлһэнэй ашаар манай арад түүхэтэ ехэ амжалтануудые туйлаа.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгагдаһан эрхим түрүү нүхэднай агуухэ багшынгаа энэ сэсэн заабарие хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэн, арад зонтоё нягта барисаатайгаар хүдэлжэ, партиин XX съездын табиһан угаа ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ олониитые эмхидхэн элсүүлхэ гэжэ бүрин этигэнэбди.

С. БАДМАЕВ.

ЭХЭ ОРОНОО ХҮГЖӨӨН МАНДУУЛАЯ!

Үшөө өхэ амжалтануудай түлөө

...нютагай Соведүүдтэ һүүлшын ...лтын болоһонһоо хойшо хо... жэл үнгэрбэ. Энэ хоёр жэл ...лай гайхамшагта баатаршал... жэл боложо, түүхэдэ ороо. Энэ ...ёр соо манай Эхэ орондо, ...гаяа хүдөө ажахын талаар ...й ехэ хубилалта болоо гээшэб! ...хубилалтануудые манай кол... жэшээ дээрэшье хаража бо... Хоёр жэлэй саада тээ манай ...оз арайхан гэжэ хахад мил... түхэригэй олзо абадаг байһан ...ниитын малһаа тон бага ашаг ...э абтадаг байгаа. Жэшээлхэдэ, ...й бүриһөө оройдоол 400 литр ..., хониһоо килограмм хахад ...он абтадаг байгаа. Мүнгэн ...ин бага дээрэһээ нэгэшье ба... ...а хэгдэдэггүй һэн.

...арин мүнөө, хоёр жэлэй үнгэ... байхада колхозой байдал тад ...ю болонхой. Хүдөө ажахые хүг... ...ээ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй ...нумүүдэй түүхэтэ шиидхэ... ...нүүдээр зоригжоһон ма... колхознигууд артелиин ...ажахые дэбжээхын тула уна... малгайгаа абангүй ажаллажа, ...эй хоёр жэлнүүдтэ горьтойхон ...алтануудые туйлажа шадаа. ...хынгаа гол һалбари болоһон ...ажалые түргэнөөр хүгжөөжэ, ...ооһо, һуратгүй ехээр абадаг ...обди. 1960 ондо һааха гэжэ ха...аргдаһан һүнэй түсэб нёдондо ...рэгдээ. 1954 онтой сасуулбал ...ахин ехэ һүн һаагдаа. Тиихэдэ ...үе соо үнеэн бүриһөө мянга га... литр һүн ехээр һаагдадаг болоо. ...үрэндэ шанар һайнтай ехэ ноо... тушаагдадаг болонхой. 100 гек... газарта абажа үзэхэдэ, нооһо ...шалалга 53 килограммаар нэмэжэ, нёдондо 135 килограмм абтаба. 1960 ондо абаха гэжэ хараалһан нооһоной түсэб ерэхэ жэлдэ дүүргэхэ арга боломжо манай колхоздо бии.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар туйлаһан амжалтынгаа түлөө манай колхоз 1955 оной Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсажа, 2-дохи шатын дипломоор, ашаанай машинаар шагнагдаа. 6 колхознигууднай, тэрэ тоодо хонишон Ц. Норбоев, тугалшан Ц. Намсараева гэгшэд Ехэ, Бага мүнгэн медальнуудта хүртөө.

Малай ашаг шэмэ дээшэлжэ, колхозой мүнгэн олзо жэлһээ жэлдэ ургана. Үнгэрһэн жэлдэ миллиоһоо үлүүтэй мүнгэн олзо абтаа. Хоёр жэл соо ехэ барилга хэгдэбэ. Малай типовой байранууд, колхознигуудай гэрнүүд хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор баригдаа. Айлнуудай гэрнүүдтэ, малай байрануудта электрын гэрэл яларна.

Һаяхан хүсэ ехэтэй дизельнэ шэнэ электростанци худалдажа абабабди. Энэ станциин хүсэнь гансал гэр байрануудта гэрэл үгэхэ бэшэ, харин мал, тараан ажалдахи хүдэлмэринүүдые онъһожоруулха арга олгохо юм. Ойрын сагта энэ хүдэлмэри хэжэ дүүргэхээр хараалнабди.

Мүнөөдэр—бүгэдэарадай һайндэрэй боложо байхада, өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриие дахин, дахин хаража, шалгажа үзэхэдөө, бидэнэр хэһэнээрээ һанаагаа амарнагүйбди. Манай колхоздо шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон.

Д. Чимитов, Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Минии зорилго

...он дотороо эдеэ хоолой зүйлнүүдые ...дэлбэг болгохын тулада манай нар... правительство ехэ оролдолго гаргажа ... Энэ шухала зорилгые шиидхэлсэ... тулада мүн бидэнэр, Мухаршэбэрэй ...ай «Коммунизм» колхозой гахай... бүхы оролдосоо гарган ажаллажа ...г гээнэбди. Нёдондо манай колхоз ... урда жэлнүүдэйхидээ орходоо һу...й олон гахай шахажа, гүрэндөө хам...00 центнер тарган мяха тушаагаа. ...өөрөө 7 томо эхэ гахай, ерэхэ зун... шахагдаха 30 залуу гахай даажа ...харууһалнаб. Томо эхэ гахайнуудни ..., нэгэ-нэгэниинь дунда зэргээр 11 ...оонхо гаргаа. Норшоонхонууд һай... түлжэнэ. Ерэхэ зундаа гахайнуудаа ... дахин түрүүлжэ, энэ жэлдэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 22 норшоонхо абаха уялгатайб. Тиихэдэ залуу гахайнуудаа май, июнь һарануудта шахажа, нэгэнэгыень 70—80 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэй болоторынь таргалуулаад, гүрэндэ тушааха байнаб. Тиигэжэ би мүнөө жэлдэ 150 гаран норшоонхо абажа түлжүүлхэ, гүрэндэ 20 центнерһээ бага бэшэ гахайн мяха үгэхэ зорилготойб.

Мүнөөдэр, һунгалтын боложо байгаа үдэр, бүхы советскэ арадтаяа хамта һайндэрлэжэ байха зуураа, хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, абаһан уялгаа заатагүй дүүргэхэб гэжэ колхознигуудаа найдуулнаб.

Ф. Федотова, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой гахайшан.

Уялгаяа дүүргэхэб

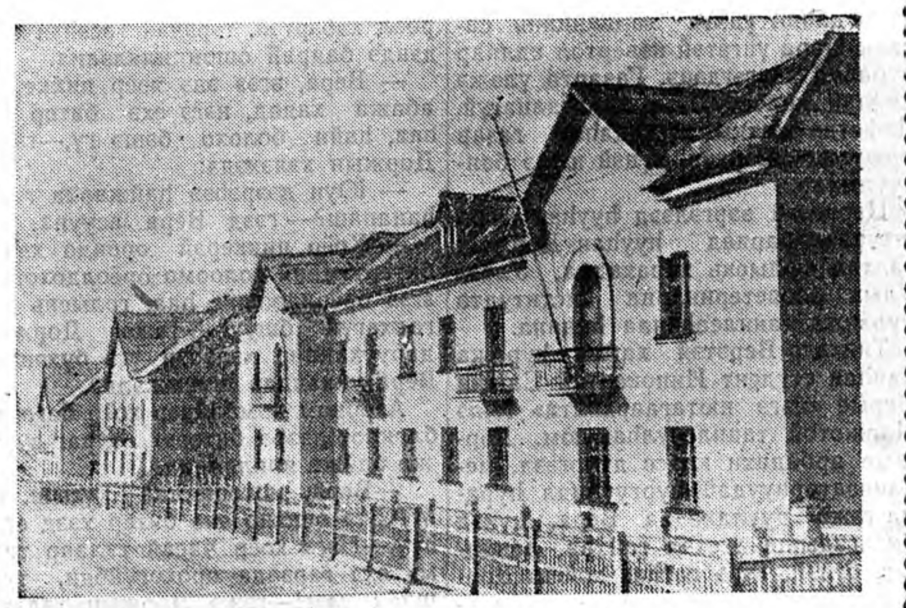
...дэнэр бүхы советскэ арадтаяа суг ...а нютагай Соведүүдтэ эрхим түрүү ...үдээ мүнөөдэр һунгажа байнабди. ...лтын аймсоведэй депутадта кандида... ...дэбжүүлэгдэһэн манай фермын һаа...н Гармацу Доржитароватай 5 жэлдэ ...а хүдэлмэрилнэб. ...үнөө жэлдэ үбһэ тэжээл элбэгээр бэ...лгдээ. Тугалнуудай эхэһээ һалгааг... түлжүүлэгдэнэ, үнеэднай уяада ...гагдана. Намда 12 үнеэн даалгагдан..., тэдэнэй 6-ниинь мүнөө һаагдажа байнхай. Тиигэбэшье ажахын шэнэ жэлэй табан һара соо 570 литр, тэрэнэй тоодо февраль һарада 190 литр һү үнеэн бүриһөө һаагааб. Үнеэдээ зүбөөр эдеэлүүлхэ тон шухала. Үнеэн бүридэ үдэртөө 3 килограмм үбһэ, 20 килограмм силос, зелёнко, концентрат гэхэ мэтэ үгэнэб.

Нёдондо мянгаад гаран литр һү һааһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 1500-гаад литр һаахын түлөө тэмсэжэ байнаб.

Х. Арьяева, Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Һунгуулиин шэнэ округто

Түрүүшын зураг соо жэрылдэн харагдаһан хоёр дабхар шэнэ гэрнүүд һүүлэй хоёрхон жэлэй туршада баригдаа. Эндэ урдань губи тала байһан юм. Мүнөө эндэ хэдэн шэнэ квартал бии боложо, һаруул ба дулаан гэрнүүдтэ горнягуудай, барилгашадай, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай бүлэнэр ажаһууна. Шахтёрнуудай залуу город улам ургажа, үргэдэжэ байнхай. Хоёр жэлэй саада тээхитэй жэшэбэл, мүнөө эндэ һунгуулиин 7 шэнэ округ эмхидхэгдээ.

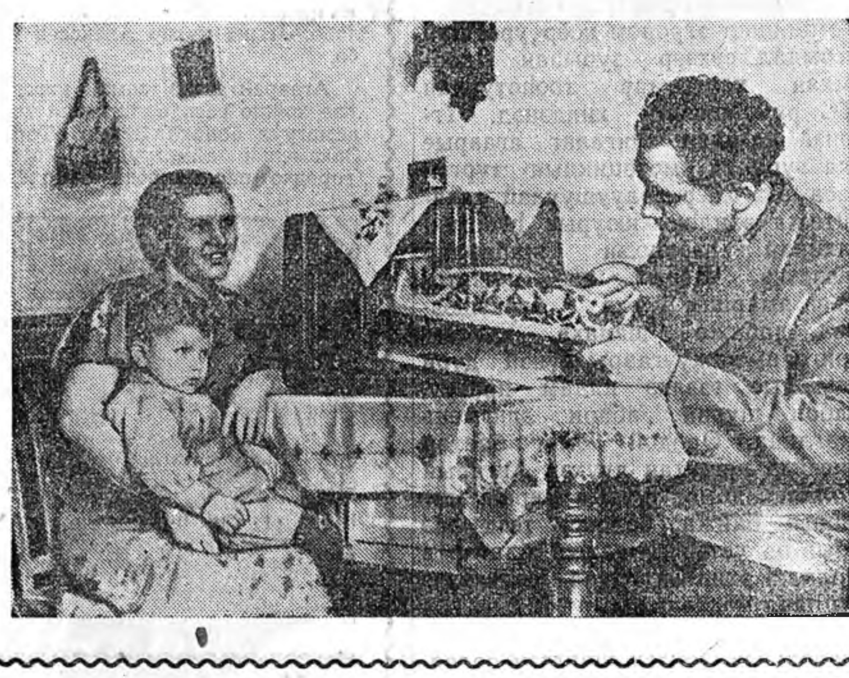

Һунгуулиин шэнэ округто ажаһуугшад янза бүриин мэргэжэлтэй, ондо ондоо зантай хүнүүд юм. Гэбэшье, тэдэнэй һанаа сэдьхэл, хүсэл бодолынь нэгэл юумэндэ—орон нютагайнгаа баялигые улам саашадань хүгжөөхэ гэһэн һайн һайхан зорилгодо шэглүүлэгдэнхэй. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэ бүхы арга боломжо бии. Совет ороной хүн бүхэн хамаг шадабаряа, онсо дуршэлөө хүсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ, эрхимээр ажаллаха, эрдэмээ дээшэлүүлхэ, зохидоор амарха эрхэтэй. Эдэ бүхы агуухэ эрхэнүүднай манай Конституци дотор алтан үзэгүүдээр аржыса бэшэгдэнхэй.

Энхэ мүнхэ эдэ эрхэнүүдэйнгээ нэгые бэелүүлэн, мүнөөдэр ССР Союзай ажалша хүн бүхэн арадай засагта дэбжүүлһэн алдарта суута нүхэдтөө дуугаа үгэжэ байна.

Энэ шэнэ округто эгээн түрүүшынхеэ һунгалтада хабаадаха хүнүүд олон. Валя Кашина Людмила Овечкина хоёр (хоёрдохи зураг) мүнөө түрүүшынхеэ һунгуулиин бюллетень абахань.

Гурбадахи зураг дээрэ № 7—8 шахтын маркшейдер Александр Тихонович Дедюхинэй бүлые харанат. Гэрэй эзэн ажалайнгаа һүүлээр, сүлөөтэй сагтаа хурса хутагаа барижа уран гоёор модо һиилэдэг. Тэрэнэй һамган Людмила Петровна (горно механик) сүлөөтэй сагтаа уралдаг. Гансал бишыхан Сашань ажал хэнэгүй. Теэд Саша бүхэли үдэртөө хүүгэдэй садта наадаа бшуу.

— Ажалаараа алдаршаһан арадай кандидадуудта дуугаа үгэхэдөө зол жаргалай, амгалан ажалай түлөө үгэнэбди,— гэжэ манай һунгагшад булта һайн мэдэнэ.

М. Федоров.
Гусиноозёрск город.

Нютагай Соведтэ һунгалтын хүндэлэлдэ

Бидэнэр Геннадий хүбүүнтэеэ хамта нэгэ отара хонидые даажа абанхайбди. Отарадамнай 350 эхэ хонид бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга абажа түлжүүлээ, 2 килограмм 370 грамм нооһо хайшалагдаа.

Мүнөө хонишодой ажалай эгээл харюусалгатай үень болоод байна бшуу. Хониднай олоороо хурьгалжа байна.

Мүнөө 150 гаран хурьган абтаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэнэ.

Энэ жэлдэ отарынгаа хонидой үбһэ тэжээлынь баһал өөһэдынгөө хүсөөр бэлэдхэхын тулада отара шадарайнгаа участок дээрэ хүдэлмэри хэнэбди. Мүнөө 200 гаран хоорбо наг шэбхэ гаргажа тараагаад, тошон халяагдажа байна.

Энэ жэлдэ хонин бүриһөө гурбан килограмм хахад, мүн нарин нооһотой хониднoo дүрбэн килограмм нооһо хайшалха, 350 эхэ хониднoo 350 хурьга абажа түлжүүлхэ, отарынгаа хонидто хойто жэлдэнь хүрэхэ үбһэ абахаар уялга абаһан байнабди.

Мүнөөдэр—бидэнэрэй баяр баясхалангай һайндэр. Ажал хүдэлмэреэрээ шалгаржа, арад зондоо хүндэтэй болоһон түрүү хүнүүдээ нютагай Соведүүдтэ һунгажа байнабди. Эрхим нүхэдэйнгөө түлөө нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэе!

Жигжит Цыренов, Һама Рабданова, Хориин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод.

Арадай кандидадуул

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Ц. Б. Ванчинова**—Яруунын аймсоведэй депутадта кандидат, һаалишан; **И. Г. Дадуев**—Хориин аймсоведэй депутадта кандидат, дунда һургуулиин багша; **А. И. Кожевина**—Баргажанай аймсоведэй депутадта кандидат, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан; **М. Д. Дармаева**—Үбэр Зөохэйн сомоной Соведэй депутадта кандидат, Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан; **Д. Н. Гармаев**—Усть-Кяхтын сельсоведэй депутадта кандидат, Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Уран бэлигээ улам бадаруулая

...урят арадай литература, искусствын декада Москвада үнгэр...э тухай КПСС-эй ЦК-гэй, Совет... правительствын тогтоол гара... байна. Национальна түхэл...гтай, социалистическэ удхатай ...ьтураяа улам саашадань хүг...хэ хэрэгтэ имагтал шухала энэ ...оолые республикын ажалшад ...агдашагүй баяр баясхалантай...р угтаа. Иимэ халуун анхара...р зоригжоһон бурят арад соёл ...ьтураяа улам хүгжөөжэ, совет... литература, искусствын ургал...а хубитаяа оруулхые хүсэнэ.

...940 ондо Москвада үнгэргэгдэ... декада манай национальна ли...ратура, искусствын бурьялан хүг...э-булаг болоһон юм. Тэрэ де...дын үедэхи туйлалтануудта тү...глэн, саашадаа оперо ба бале..., драматическа театрнууд, дуу ...он хатарай ансамбль бии бол...доо һэн. Тэдэ коллективүүд уран ...игээ улам арьбадхажа, ехэ ...удалнуудые шиидхэхэ шадаба...тай болонхой.

...Оперо, баледэй театрын репер...арта дэлхэйн, ородой классигуу..., мүн советскэ үеын ород, бурят ...торнуудай 30-аад гаран оперно, ...летнэ зүжэг нааданууд оруулаг...нхай. Тэрэ тоодо «Евгений Оне...», «Иван Сусанин», «Фауст», «...н шубуута нуур», «Энхэ Булат...тор» гэхэ мэтэ ороно.

...Бурят драмын театр классическа ...аматургиин зохёолнуудые амжал...тайгаар табидаг болонхой. Нюта...йнгаа драматургнуудтай хамта ...олдолго гаргажа, Х. Намсарае...й «Тайшаагай ташуур», Ц. Шаг...инай «Түрүүшын жэл», Д. Бато...абайн «Барометр шуурга харуул...а» гэхэ зэргын зүжэгүүдтэй бо...оо. Мүн ород драмын театрта һо...ирхолтой зүжэгүүд табигдана.

...Дуу, хатарай ансамбль һонирхолтой, баян репертуартай боложо, Эхэ оронойнгоо олон республикануудай ажалшадта, Москвада, Ленинградта, хани барисаата Монгол Арадай Республикада уран шадабаряа харуулһан байха юм.

Түрүүшын декадаһаа хойшо уранзохёолшодой, уранзураашадай, композиторнуудай союзууд нилээд бэхижээ. Уранзохёолшод Х. Намсараевай, Ч. Цыдендамбаевай, Ж. Тумунов болон бусадай зохёолнууд центральна номой хэблэлнүүдээр, журналнуудаар хэблэгдэн гаргагдадаг. Тэрэшэлэн Венгри, Чехословаки, Хитад, Германска Демократическа Республика, Монгол Арадай Республикада эдэ зохёолнууд хэблэгдэн гараһан байха юм. Бурят композиторнуудай зохёолнууд Москвагай радиогоор дамжуулагдадаг. Манай уранзураашадай зурагууд центральна, мүн ороной бусад музейнүүдтэ, выставкэнүүдтэ харуулагдадаг болоо бшуу.

Гэбэшье, оперно, драмын театрнуудай, оюун бэлигтэнэймнай союзуудай хүдэлмэридэ горьтой дутагдалнууд бии байһаар. Зарим зүжэгүүд, литературна зохёолнууд удхынгаа, уран найруулгынгаа талаар үшөөл дутагдалнуудтай байһаар. Зарим уранзохёолшод, уранзураашаднай ажабайдал, ажал хэрэг мууса мэдэдэг байна.

Театрнуудай артистнууд, уранзураашад, уранзохёолшод, композиторнууд декадада бэлэдхэжэ байха үедөө дутагдалнуудаа дары усадхаха, ажабайдал тодорхой хурсаар харуулһан эрхим зохёолнуудые гаргаха аабза гэжэ найдамаар.

Мүнөө театрнууд, композиторнууд, уранзохёолшод, уранзураашад декадада бэлэдхэхэ түсэбөө табижа, хэмжээ-ябуулгануудаа хараалжа эхилэнхэй. Түсэбөөр хараалһан юумэеэ бодото дээрэнь бэелүүлхэ сагнай орожо ерэбэ.

Оперо ба баледэй театрын репертуарые һайжаруулжа, ойрохон зуура национальна шэнэ оперонууд, баледүүдые бэлдэхэ хэрэгтэй. А. Бальбуровай либреттээр «Табан хуһанай хажууда» гэһэн оперо композитор Д. Аюшеев бэшэхэ юм. Мүн ород, бурят арадуудай хани барисаан тухай Н. Балданогой либреттээр оперо бэшэгдэхээр хараалагдана. «Байгал дээрэ» гэжэ оперын либретто хүгжэм хоёрые Г. Цыдынжапов, Л. Книппер һэльбэн заһаха ёһотой.

М. Заславскиин, Л. Линховоиной либреттээр «Инаг дуранай нэрэ хүндэдэ» гэһэн баледэй хүгжэмые композиторнууд Ж. Батуев, М. Майзель зохёожо байна. Н. Балданогой либреттээр «Гоё һайхан Ангар дүүхэй» гэжэ баледэй хүгжэмые Б. Ямпилов бэшэнэ.

Ц. Шагжин «Баясхалан», В. Халматов «Залуу наһан» гэжэ мүнөө сагай байдал харуулһан пьесэнүүдые бэшэжэ байнад. Ород-Хитадай хани барисаае харуулһан, «Кяхтаар гараһан зам» гэжэ пьесэ Д. Батожабай бэшэхэнь. Х. Намсараевай зохёоһон «Тайшаагай ташуур», Ц. Шагжинай—«Будамшуу» гэдэг зүжэгүүдые үшөө заһаад, декадын үедэ харуулжа боломоор. Энэдхэг гү, али хитад зохёолшодой һонирхолтой нэгэ пьесые бэлдэбэл зохихо байгаа.

Ород драмын театр нютагай авторнуудай зохёоһон хоёр-гурбан пьесэ декадын үедэ табиха юм. Н. Балдано С. Метелица хоёрой зохёоһон «Байгалай үмэнэ болоһон ушар» гэжэ пьесэ тэрэ тоодо оролсожо магадгүй.

Уранзохёолшод, драматургнууд, уранзураашад, нарин дархашуул литература, искусствын шэнэ һайн зохёолнуудые бэшэжэ, эли тодо образуудые гаргаха зорилготой. Жэшээнь, уранзохёолшо Д. Батожабай «Багшашни хэн бэ?» гэжэ повесть дүүргээд, «Үнэн зүбые бэдэрэгшэ» гэдэг роман, бурят-монгол арадай ажабайдал харуулһан шэнэ кинокартинын сценари бэшэхээр түсэбтэй. Уранзохёолшо Ч. Цыдендамбаев Доржи Банзаров тухай гурбан номой хоёрдохиинь—«Түрэл нютагһаа холо» гэһэн романаа мүнөө жэл дүүргэжэ, литература ба искусствын декада болотор гурбадахи номоо бэшэхэ зэргэтэй.

Уранзохёолшо Х. Намсараев өөрынгөө зохёолнуудые табан том болгожо суглуулан гаргахаар бэлдэжэ байна. Уранзохёолшод Ж. Балданжабон, А. Бальбуров, И. Ким, Ц. Жимбиев, П. Малакшинов, И. Тугутов, М. Толкач, Р. Белоглазова, С. Метелица болон бусад шэнэ повесть, рассказуудые бэшэжэ байнхай.

Уранзураашадаймнай зурагуудайнь тематика һонирхолтой, олон янзын байна. Тэдэнэр Бурят-Монголой урданай ба мүнөөнэй байдал харуулһан уран гоё зурагуудые зураха гэжэ эрмэлзэнэ. «Бурят-Монголой һайн дураараа Росситай нэгэдэлгэ» гэһэн түүхэдэ хамаатай зураг уранзурааша А. Тимин зураха юм. Г. Павлов—«Ворошилов Бурят-Монголдо», Е. Неволина—«Ород эхэнэрнүүд», В. Гончар—«Хүбшэ тайгые гаталалга», Р. Мэрдыгеев—«Баян тала», В. Инкижинов—«Сур харбаан», Б. Садыкова—«Түрэл столица», Т. Рудь—«Индустриальна Сибириин үглөөгүүр» гэхэ мэтэ зурагуудые зураха.

Бурят-монгол арадай нарин уралалгын, гоёон шэмэглэлгын зүйлнүүд декадада харуулагдаха зэргэтэй. Һонирхолтой энэ искусствояа һэргээжэ, арад зоной дундаһаа уран бэлигтэниие шэлэн олохын тула горьтойхон хүдэлмэри хэхэ ёһотойбди.

Филармони, дуу ба хатарай ансамбль концертнүүдэйнгээ программа бэлдэхэ, бурят арадай һайндэр—сур харбаае харуулха уялгатай. Олон хүнэй, нэгэ хүнэй дуулаха дуунууд, хатар наадан, атракционууд тэрээндэнь оролсохо. Дуу, хатарай сюита, «Байгал дээрэ» гэжэ хатарай сюита наадагдаха.

Бурят-монгол арадай ажабайдал харуулһан уранһайхан документальна шэнэ фильмнүүд декадын эхилтэр зохёогдохоор хараалагдана.

Декадада бэлдэлгын үедэ Бурят-Монголой театральна, ирагуу хүгжэмэй, уранзурагай искусствын асуудалнуудаар согсолон тобшолһон хэдэ хэдэн зохёолнууд, монографи, брошюра бэшэгдэхэ юм.

Бурят-Монголой литература болон искусствын декадые Москвада амжалтатайгаар үнгэргэхын тула партийна, советскэ, комсомольско, профсоюзна организацинууд тэрээндэ бэлдэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха байна. Бүхы колхоз, МТС, предприяти, эмхи зургаануудтахи уран бэлиг, шадабаританиие үргэнөөр элсүүлэн эмхидхэхэ шухала. Тэндэ шалгарһан эрхим бэлигтэн декадада хабаадалсаха юм.

Н. ЗУГЕЕВ, БМАССР-эй Культурын министрын орлогшо.

Конкурсдо ерэһэн рассказ

Балдан ЯБЖАНОВ

Ажалай ханинар

Огторгой өөдэ тобойлдоһон орьёл үндэр оройтой уулын хормойгоор «Коммунизмын Одон» колхозой алтан шэниисэ долги татан миралзана. Энэнь ямаршье һайн механизаторнуудай мэргэжэл шадалые туршаха, хаба хүсые буляаха үндэр баян ургаса юм. Лафетнэ жатка шэрэһэн трактор нэмжыһэн поли дээгүүр хотолзон урагшаа зүдхэнэ.

— Цэрэн, трактораа байлгажархил даа!—гээд комбайнер Доржо трактористдаа хандаба. Тиихэдэнь Цэрэн машинаяа зогсоогоод:

— Яагааб, юун болооб?—гэжэ асууна.

— Полотногоймни планкнууд эбдэрээ,—гээд Доржо полотногоо хедерһээнь һалгааба.

Энэ үедэ мотоцикл унаһан хүн Арын дардам харгыгаар эдэ хүбүүд тээшэ шэглэн гүйлгэнэ.

— Вера ерэбэ гү?—гээд, мотоциклай таршаганаһан зүг руу Доржо хараашална.

— Магад ондоошье хүн ябажа болохо,—гэжэ байгаад Цэрэн баһал хараашалалсана.

Хүбүүдэй хараһаар байтар, нэгэ танигдаагүй ород хүн тооһо бурьюулһаар тосхон руу гүйлгөөд гарашаба.

—Урагша хойшоо гараһан хүн бүхэниие Вера гээд лэ хараашалжа байһаар таряагаа хадахаяа болихошни ха даа. Хэзээ энэ харгыһаа холо боложо, һайнаар ажаллаха амитад гээшэ аабибди даа,—гэжэ Цэрэниинь Доржоёо гасаална.

—Зай, зай, хүрөө!—гээд, Доржо планкнуудаа таблажа эхилнэ.

Доржо Цэрэн хоёр үетэн нүхэд. Цэрэниинь аймаг соогоо алдар сууда гараһан үнинэй механизатор юм. Доржонь гурбан жэл үлүүтэй армида ябахадаа үдэшын дунда һургуули эрхимээр дүүргээ. Армиһаа ерээд Илькын механизаторнуудай һургуули дүүргэһэн байгаа. Мүнөө түрүүшынхеэ комбайнаар таряа хуряахань. Тиимэһээ, колхозой агроном Вера Столярова Доржын агрегат тухай һанаагаа зободог, тэрээндэ ехээр анхаралаа табидаг. Вера өөрөөшье энэ колхоздо ажаллаһаар һая табадахи һара болохоёо ябана. Дүрбэ һарын хугасаа тиимэшье ехэ саг бэшэ, теэд «хурдан мориндо харгы ойро, һайн хүндэ нүхэд олон» бшуу! Ажал хүдэлмэриин халуун үе хүнүүдэй һайн мууень шалгадаг ха юм. Мүнөө колхозойхид бултадаа шахуу Верые таниха. Һайн зантай, ажалдаа абьяастай, оролдосотой хадань, тэрээниие хүндэлдэг болонхой.

—Зай, яабат, юундэ байшабат?—гэжэ эмээл морёор ерэһэн Верын асуухада, механизаторнууд ушар шалтагаанаа хэлэжэ үгэнэ.

— Зарим газарта ехэ доогуур хадажа байнат. Нюргалжа унаһан валнуудтнай бороогой орохолоор лэ газартаа яг таһа нялдахань,—гэжэ хэлээд, Вера валнууд тээшэ заана. —Энэ харыт, мүнөө газартаа нялдашоод хэбтэһэн таряан дүрбэ—табан хоногой туршада хатахагүйл, суглуулжа хуряахадашье газарта ехээр гээгдэхэ.

— Иимэ ехээр унашаһан таряае доогуур хадаагүй һаа, колосуудаа газарта гээхэ юм бэшэ гүбди? —гээд Доржо Верэһээ асууна.

— Доогууршье хадаһан мүртэтнай колосууд газарта гээгдэжэ байна,—гээд Вера таба—зургаан колос газарһаа абажа, механизаторнуудта харуулна.—Үшөө ехээр хадаагүйтнай хүрөөл! Ехээр унашаһан таряанай солоомын узуур арбан табан сантиметрһээ богони байха ёһогүй. Энэ эксцентриково мотовилайнгаа һабарнуудые заһаагүй һаа, яаһаашье колосуудаа газарта гээхэбди, — гэжэ Верын хэлэхэдэнь, Доржо ажалдаа анхарал табингүй ябаһандаа ехэл аягүйрхэнэ.

Үнэхөөрөөшье, эксцентриково мотовилайнь һабарнууд хедер тээшээ 30 градус налуу байха ёһотой аад, оройдоо арбан таба—зургаан градус налуу байба. Эдэ һабарнуудай иимэ налуу байһанһаа боложо, унаһан таряанай колосууд хедерэй полотно дээрэ унангүй, газарта гээгдэдэг байгаа бшуу! Агроном, комбайнер, тракторист гурбан хамһажа байгаад мотовилайнгаа һабарнуудые хедер тээшэнь гушан градус налуу болгожо, хуушан хэмдэнь оруулаа.

Доржо Цэрэн хоёр нилээхэн лэ олон басагад, хүбүүдтэй, үбгэжөөл хүнүүдтэй нүхэсэжэ, ажаллажа ябаһан байха. Теэд Вера шэнги иимэ шадалтай, бэрхээр ажаллаха басагадые хараашьегүй гэхэдэ болохо даа.

— Хубсаһаа будажархибат, бидэ хүүжэмди,—гэжэ хүбүүдэй хэлэхэдэ:

— Хамаагүй, бараг даа, — гээд Вера эдэ шииpаг шамбай хүбүүдһээ дутуугүй шангаар шүрэб гайкануудые түлхюурээр мушхажархина.

Хүбүүд трактораа ябуулжа, таряагаа хадажа эхилбэд. Хедернь Доржын хүдэр гарай мэдэл соо нэгэ жэгдээр ябана. Мотовилайнь һабарнууд газар хадхашаһан колосуудые үргэжэ, шүдэнүүдтээ таһа отолуулаад, эрьелдэжэ байһан полотно дээрээ иража унагаана. Энэ хадагдаһан үдхэн таряаниинь сагаан шара үнгэтэй ковёртол адляар һубарин дэлгэгдэнэ. Газарта үлэжэ байһан колосуудшье харагданагүй. Лафетнэ жаткын хадаһан газар арюухан сэбэрхэн, хүнэй нюдэ баясуулмаар.

Цэрэнтэй зэргэлээд һууһан Вера штурвал бариад һууһан Доржын галтай нюдыень харахадаа, Улан-Удын зооветеринарна институтда уулзажа танилсаһанаа һанана.

Тиихэдэ Верэтэй хамта һуража байһан студент Иннокентий Елшин Верые «нэгэ нютагаархинта» гэжэ Доржотой танилсуулһан юм. Доржые арбадахи класс дүүргээд, механизаторнуудай һургуулида һурана гэжэ дуулахадаа Вера, нүхэд басагадыншье ехэл гайхаа, һонирхоо бэлэй. Тэрэ сагһаа хойшо Доржо амаралтада гаража городто ерэхэдээ Елшин, Вера, бэшэшье нютагайнгаа хүбүүд, басагадтай кино, театрта уулзадаг, хаа яа институтдай вечертэ ошодог байба. Вера Доржо хоёр вальсын урихан аялга дахажа нилээхэн лэ эрьелдэһэн байха. Тиихэдэ Доржотой хамта ажаллаха хуби заяан ушарха гэжэ һанаагүй ябаһан Вера мүнөө юу бодожо һууна ааб? Инаг дуранай суранзан хүсэн тухай гү, али ажал хүдэлмэриингөө хурдан түргэн алхаса тухай гү?

Теэд шэн зоригто ажалай илалтын дүлэн инаг дуранай залиршагүй галай ошон хоёр эбдэршэгүй бата бэхи барисаатай бэшэ аал?!

***

Колхозой полевой стан. Эсэтэрээ ажаллаһан механизаторнууд амтата нойроо абажа, бахатай ехээр хурхиралданад, зарим нэгэниинь ажал хүдэлмэри хэжэ байһанаа зүүдэндээ үзэнэд. Гансал Доржо унтанагүй, «Прицепной комбайные заһабарилга», Социалистическэ ажалай Герой нүхэр Бориной «Минии ажалай дүй дуршэл» гэһэн номуудые уншана. Теэд ном соонь комбайнай пиккернүүдэй эбдэрдэг шалтагаание усадхаха тухай юушье хэлэгдэнэгүй.

Ямар аргаар, яажа энэ эбдэрэлгые болюулалтай гээшэб? Доржо шадалгүйдэнэ гү? Теэд Доржо гансааран бэшэ бшуу, сугтаа ажаллажа байһан хуушан комбайнернуудшье баһал абиртажа байна ха юм. Хэн комбайнернуудта туһалхаб?

Доржо уншажа һууһан номуудаа орхижо газаа гарана. Үнэгэнэй харанхы үнгэржэ байба. Бороогой һүүлдэ эндэ тэндэ бии болоһон багахан шалбаагууд сайбайн харагдана. Агаарай арюун сэбэр гээшэнь!

Зунай һайхан сагта хэн Сахюурта ошооб? Хабсагайта үндэр уулануудайнь хүхэ шулуун оройнуудые, ганга ногооной гайхамшагта һайхан үнэрөөр анхилһан ой тайгыень хэн хаража байсааб? Хэн эмтэй домтой аршаанһаань хүртэжэ үзөөб? Хэн эндэхи хүдэлмэришэ, хүндэшэ, хүхюу зонуудтай нүхэрлөөб? Тэрэ хүн энэ нютаг мартаха аал?

Хэн Сахюуртада таряа хуряалга дээрэ ажаллааб? Тэрэ энэ үзэсхэлэнтэ һайхан дайдын абари зангыень һайнаар мэдэдэг болохо даа: нэгэ зарим үедөө шатама халуун наран гаража байдаг, гэнтэ һуулга хүнэгөөр адхажа байһандал аадар бороо орожо, лафетнэ жаткаар хадажа унагааһан таряа норгожорхидог. Эгээл иимэ үедэ таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр, ойрын сагта хуряагаад туршагтыл даа!

Доржо нюур гараа угаажа, нойроо сэлмээгээд, гэртэ орожо, унтажа хэбтэһэн Владимираа һэрюулбэ. Тиигээд тэдэ хоёр хүйтэн сай хилээмэ тоһотойгоор ууrаад «Сталинец-66» комбайн тээшээ гэшхэлбэд. Комбайнер штурвальна хоёр барабанһаа гараһан солоомо, мэхииные хойшонь ябуулжа байдаг транспортёрой хажуудахи хоёр багахан пиккерэй голнуудые гаргажа тэниилгэнэд. Шиигтэй солоомо хоёр пиккерэйнь хоорондо орёолдожо, голыень нугалжа, комбайн тракторые орой урагшань ябуулхаяа болиһон байба. Доржо пиккернүүдэй эбдэрэлгые болюулхын арга бэдэржэ бүхэли һүниндөө унтаагүй бшуу.

«ИЖ-49» маркын мотоциклын абяа дуулахадаа: «Иимэ эртэ хэн ерэбэ гээшэб» гэжэ гайхажа байһан Доржо Верые танижа, баясана. Верын хүрибтэр шара үһэниинь яб байса гүрөөтэй. Гэрэлтэ хурса нюдэндэнь тэрэнэй һанаата болоһониинь харагдана.

— Баһа нугаршоо гү? Иихэдээ юун боложо байна гээшэб даа? Гансашье манай колхозой комбайнернууд бэшэ, Ленинэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой комбайнернууд баһа иимэ бэрхэтэй байдалда ороод байна. Ямар аргаар энээнэй эбдэрэлгые болюулха гээшэб?— гэжэ Вера һанаата болон асууна.

Энэ бэрхэшээлые усадхажа, ажал хүдэлмэриин далайсые үшөө ехээр зоригжуулха хурдан хурса ухаанай оюун бодол Доржын сээжэдэ түрөөл хэбэртэй, тэрэнэй эсэһэн нюдэндэ баярай ошон ялалзана.

— Вера, эгээ энэ хоёр пиккерые абажа хаяад, нэгэ ехэ битер хээ һаа, һайн болохо бэшэ гү,—гэжэ Доржын хэлэхэдэ:

— Юун дээрэһээ һайжарха гэжэ һананаш?—гээд Вера асууна.

— Хоёр пиккерэй орондо хэһэн битертэмнай солоомо орёолдохогүй, эгээ орёолдоошье һаа, голыень нугалхагүй бшуу! —гэжэ Доржын дарууханаар хэлэһэн үгэ бүхэниие Вера ухаандаа шүүмжэлнэ.

Агроном комбайнер хоёр багахан блокнот дээрэ битерэй зураг зуража байжа ярилданад.

—Вера, мотоциклаа үгыш, би МТС-тэ ошожо энэ битер хээд ерэһүү.—Нэгэ хоёр часай талаар тиимэ ехэ гарзада орохогүйбди, туршаад үзэе!—гэжэ Доржын хэлэхэдэ:

—Харин энэ битернай ябажа үгөө һаа ехэл һайн бэлэй. Бишье МТС-тэ хэрэгтэй һэм, ошоод ерэе даа,—гээд Вера мотоциклайнгаа заводной педалиие дарана.

Доржо энэ үедэ Владимирта хэхэ юумыень хэлэжэ үгэнэ. Тиигээд тэрэ Верэһээ мотоциклай рулиие эрижэ урдань һуухадаа зүрхэнэйнгөө шанга шангаар лугшахые элихэнээр дуулана.

Ухаалан зохёоһон шэнэ конструкцимни таарахань аа гү гэжэ һанаашархаһандаа гү, али инаг нүхэртөө дурлаһан дура сэдьхэлэйнгээ ехээр хүдэлхэдэ Доржын зүрхэн ехээр хохилоо гү?

Комбайнер агроном хоёр урагшаа шугамдал сэхээр зурыһан дардамхан харгыгаар тооһотуулан МТС руу шэглэн хииданэд. Үглөөнэй намжаа тунгалаг агаарые хаха зураһан мотоциклын түргэн ябаса эдэ хоёр залуушуулай сахалайтажа эхилһэн нюурые һэбшээн һалхинай һэрюухэн жабараар үлеэлгэнэ. Вера энэ новаторай ямаршье ехэ бэрхэшээлые дабажа шадаха эрэлхэг зоригойнь хажуугаар, хүнэй дура сэдьхэлые эзэлхэ илдам ирагуу, солбон шуран абари зангыень ажаглана. Ородой омог баатар Енисейдэ арюухан дүүхэй Ангарын дурлаһан домог түүхые Вера мэдэһэншье байжа болохо, теэд энэ өөрынгөө үетэн — талын баатарта дурлажа эхилһэн дура сэдьхэлээ һая һаял мэдэрнэ хэбэртэй.

...Лафетнэ жаткын ехэ ехээр шэдэжэрхиһэн нойтон шиигтэй солоомодо комбайнай барабанай хахахаяа һанахада, Цэрэн тракторайнгаа газые бага болгожо аалидуулна, зарим газартань трактораа бага багаханаар байлгажа, комбайнерай дуран соо ябана.

Доржо штурвалаа баринхай, ехэл сэдьхэлээ хүдэлэнги. Гансал комбайнайнь дунгинаһан абяан, хоёрдохи очисткын хажууда байһан МТС-эй директор Баяндаевай, главна инженер Николаевай, инагхан Верынь баяртай хүхюун шэг шарайнууд Доржын һанаа амаруулна. Тиибэшье энэ битерэйнь ажал үшөө сэгнэлтэ абаагүй бшуу! Хэрэгтэй юумэ гү, али хэндэшье хэрэггүй юумэ гү, бү мэдэ!

Барабанһаа гараһан солоомо шэнэ хэгдэһэн битертэ нэгэшье орёолдонгүй багахан горхоной урасхалдал хойшсо урдана. Директор, инженер, агроном гурбан битерэй хүдэлмэриие часһаа үлүүхэн саг соо шалгажа үзэбэ:

— Һайн бэлэйш, Доржо! Ехэ хэрэгтэй юумэ саг дээрэнь хээш, —гэжэ Баяндуев Доржые амаршалба.

— Бүхы прицепной комбайнуудта иимэ битернүүдые хэхэбди,—гэжэ инженер нэмэнэ.

Арад зондоо ашатай туһатай юумэ хэхэдээ хүнэй сэдьхэл баясаха гүб даа! Дурлажа ябаһан инагайнгаа амжалтада Вера хэды ехээр баясааб? Эдэ хоёрой баяр, зол жаргал хэлэшэгүй ехэ.

...Ильичын лампануудай гэрэлтэй һаруулхан туяан колхозой үйлсэнүүдые ялайлгана. Ажалһаа тараһан залуушуул бүлэг бүлэгөөрөө дуулалдаһаар гэр гэртээ таранад. Доржо Вера хоёр Верын газаа ерэжэ зогсобод.

— Вера, би шамда...,—гээд Доржо үгээ хэлэжэ ядан зогсошоно. Вера баһал сэдьхэлээ ехээр хүдэлһэн янзатай.

— Вера, ши түрэһэн эгэшэ дүүһээмнишье үлүүш, — гээд, «юугээ эрьюутэжэ байнабиб, тэнэг тархишни!» гэжэ Доржо бэеэ зэмэлнэ. Теэд мүнөө Доржын наһанайнгаа найдамтай инаг нүхэртэ сэдьхэжэ ябаһан дура сэдьхэлээ хэлэжэ ядан байхань тэрэнэй ухаанайнь арюун һайханиие гэршэлнэ бэшэ аал?!

— Доржо, би шамайе ойлгооб,—гэжэ Верын хэлэхэдэ, Доржо Верынгээ дуратайе одоол мэдээ бэлэй.

Агаарай шэнэ харгыгаар...

Үбэлэй сэлмэг хүйтэн үглөө. Һая гаража байһан наран Иволгын тала дайда, Хамар-Дабаанай саһаар хушагдаһан шэлнүүдые алтан туяагаараа гэрэлтүүлбэ.

Энэ үглөөгүүр Улан-Удын аэродром дээрэ хүн зон олон байба. Самолёдууд хойно хойноһоо сэнхир хүхэ огторгой өөдэ дэгдэн гаража, уданшьегүй харагдахаяа болино.

— Ямар эртэ газаа гарабабта, даарaжа болохот. Танай самолёдой ябахань үды байна,—гэжэ лётно частиин отрядай начальнигай орлогшо нүхэр Алексеев эндэ сутларагшадта хандан хэлэнэ. Заримантнай түрүүшынхеэ ниидэхэнь ёһотой.

—Булта шахуу түрүүшынхеэ ниидэхэмнай. Урдань манай тиишэ самолёдууд ябадаггүй, харин хаа яа санитарна самолёт ошодог һэн,—гэжэ нэгэ залуу басаган харюусаба.

—Тиимэ даа. Бүри һая болотор самолёдууд эндэмнай үсөөн байгаа бшуу. Мүнөө агаарай шэнэ замаар олон самолёдууд ниидэхэ болобо,—гэжэ нүхэр Алексеев хэлэбэ.

Агаарай шэнэ замай нээгдэхэһээ хойшо республикымнай холын аймагууд болохо Зэдын, Ториин, Закаменай аймагуудта, Городок городто пассажирска самолёдууд ниидэжэ эхилээ. Иигэжэ эдэ аймагуудай ажалшад самолёдоор ябаха, республикынгаа газетэнүүдые гараһан үдэртэнь абажа байха аргатай болобо. Мүн центральна газетэ, журналнууд хэды хоногоор түрүүн абтана.

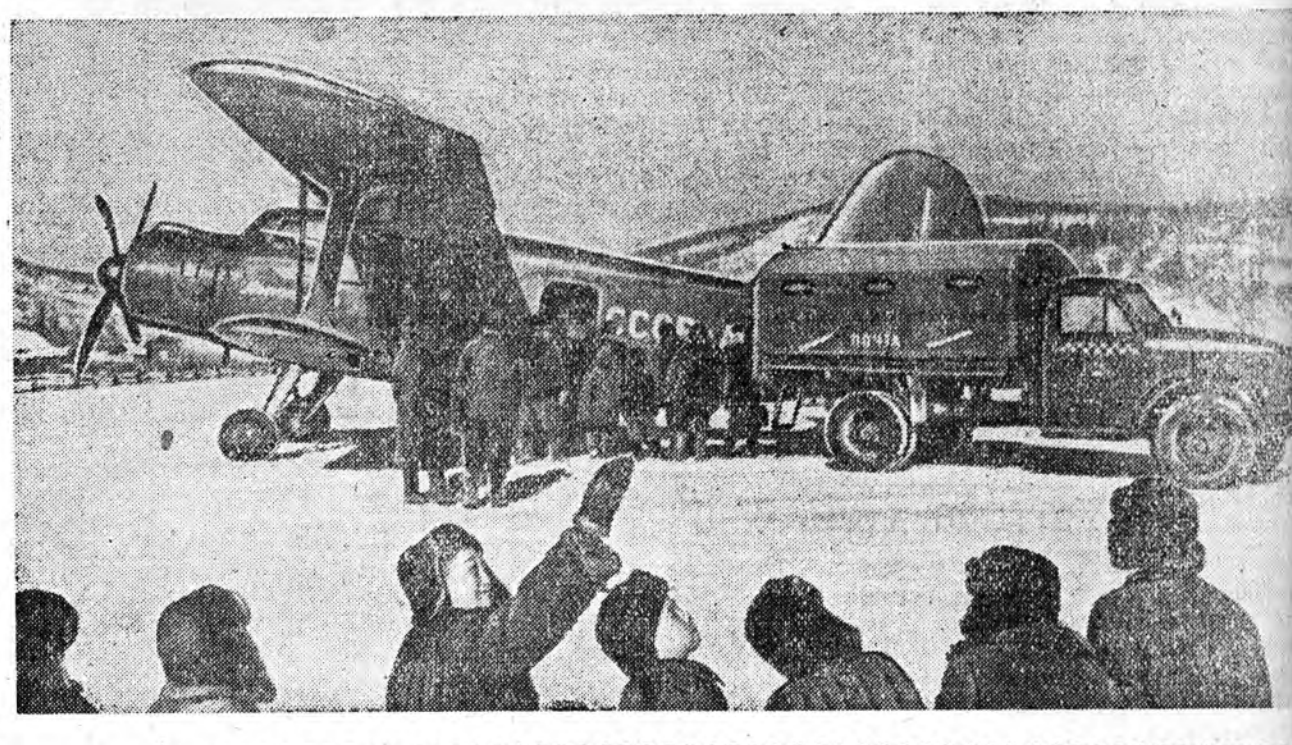
Республика доторнай һүүлшын 5—6 жэлэй туршада авиаци үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Аймаг бүхэндэ аэродром, самолёдуудай бууха газар түхеэрэгдэнхэй. Республика дотор ниидэдэг самолёдуудай тоо 3 дахин олошороо. Урдань ниидэдэг ПО-2 гэжэ самолёдуудай орондо ЯК-12, АН-2 гэжэ томо самолёдуудаар эгээн холын, муу харгытай һуурин газарнуудта, жэшээлхэдэ, Кедровка, Муя гэхэ мэтэ ниидэжэ ошохо арга бии болобо.

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада республика дотор самолёдоор 14000 хүн ябаһан, мүн элдэб ашаан шэрэгдэһэн байна. Гадна, самолёдууд хүдөө ажахыда ехээр хэрэглэгдэнэ. Хабар, зунай үедэ самолёдоор 18 мянган гектар тарилгын талмайн элдэб буртаг үбһэн, ургамалай дайсад химическэ аргаар үгы хэгдэһэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ доошоо) лётчик С. Чепелев Улан-Удэ—Городок гэһэн агаарай шэнэ замаар самолёт жолоодожо ябана. Гүрэнэй типографиин р... тационер А. Богданов «Бурят-Монголой үнэн» газетын хэблэгдэжэ байһые шалган үзэжэ байна. Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд (зүү... гарһаа) М. Будажапов, Б. Шара...пов, К. Шишмарев тэрэ үдэртөө энэ самолёдоор асарагдаһан шэнэ газетэнүүдые уншажа байна.

М. Минеев.

Һонирхолтой уулзалга

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын, республикын хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейн үүсхэлээр февралиин 26-да библиотекын зал соо доторой дайнда хабаадалсаһан үнинэй большевигүүдтэй уулзалга болобо. Үнинэй большевигүүдтэй хөөрэлдөөе шагнахаяа хүн зон олоороо ерэжэ, библиотекын залда багтахаар бэшэ байба.

Партиин горкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Калаганский тус вечерые нээжэ, доторой дайнай үедэ сагаангвардеецүүдтэ болон япон империалистнуудта эсэргүүсэн Байгалай үмэнэхи коммунистнуудай эрэлхэгээр тэмсэһэн тухайнь суглараrшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Һүүлээрнь доторой дайнай үедэ революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан Александра Ильинична Куприянова Василий Матвеевич Серовой хүтэлбэри доро 1917 оной үеэр Верхнеудинскда 7 хүнһөө бүридэһэн партийна организаци эмхидхэжэ, яажа ямар аргаар партийна хүдэлмэри ябуулжа байһан тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ.— Хэдышье бэрхэшээлнүүдэй тохёолдобошье, бидэ урмаа хухарангүй урагшаал ябагша һэмди. Гансал үнэн хэрэгэй түлөө тэмсэжэ, эрхэ сүлөөгөө гартаа абахабди гэһэн зорилготойгоор тэмсэгшэ һэмди,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

1905 онһоо эхилжэ, революционно хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан, доторой дайнай үедэ партизанска отряд хүтэлбэрилжэ... һан Прокопий Прокопьевич ...лин, мүн тэрэнэй отрядта һай...раараа ерэжэ ороһон, хэдэн ... соо багша ябаһан комму... Александр Тимофеевич Назимо... шэдэй хөөрөөн сугларагшадые һонирхуулба.

Удаань гүрэнэй типогра... автобазын болон һохоршуулай... луулагдамал уранһайханай са... деятельностиин концерт харуу... даба. Концертын программань ... теранuудта зорюулагдаһан ба... «По военной дороге» гэжэ урд... мэдээжэ дууе һохоршуулай ... гэмһөө нүхэр Зац ирагуу һа... наар дуулажа, харагшадай сэд... зүрхые хүдэлгэбэ.

Р. Цыд...

Алташадай амжалта

Республикымнай холын аймагуудай нэгэн болохо Баунта ан гүрөөлөөр, ашагта малтамалааршье баян юм. Эндэхи ажалшад Агууехэ Октябриин 40-дэхи ойн хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсана.

Аймагай прийскын Федоровско участогай (начальнигынь нүхэр Калекин) горнягууд һаяхан болоһон үйлэдбэриингөө зүблөөн дээрэ алта малтаха 1957 онойнгоо түсэбые декабриин 5 болотор дүүргэхэ, продукциингаа өөрынь үные 2 процентээр химдаруулха гэһэн уялга абаба. Эндэхи алта малтагшад ажалай вахтада жагсаһан үдэрһөө хойшо мүрысөөнэй эршые улам шангадхана. Нормоёо үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо бүри олошорно.

Тэрэшэлэн Кедровско участогай алташад Федоровско участогайхидһаа дутуугүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Мастер нүхэр Гречкын хүтэлбэрилдэг бригада январь һарада 47 погонно метр газар малтажа, даалгабаря холо үлүүлээ. Февраль һарада тус бригадынхид 55 метр малтажа, мүрысөөндэ түрүүлбэ.

Ципиканай электростанциин хүдэлмэришэд болохоёо байһан һунгалтын хүндэлэлдэ үдэр бүхэндэ 30 кубометр түлишэ арьбална. Электростанциин механическа цехтэ Николай Белов, Александр Скосырский гэгшэд ажалай үндэр бүтээсэ түйлажа, коллектив соогоо хүндэтэй болонхой.

З. Топоровская.

Үндэр наһатай ангууша...

Бадма Хабарович Зодбоев ... арба наһатайдаа ой тайгада га... агнадаг болоо һэн. Тэрэ г... Яруунын хада уулые хэды д... гаталан гараа гээшэб!

Үндэр наһата ангуушан элдэб ... гай абари зан һайн мэдэдэг бо... хой. Мүнөө хүбшэдэ гараха... ямар ан хаана бэдэрхэб, хай... ошоо һаа олзо ехэ байхаб гэжэ... дуугүйгөөр тодорхойлдог юм.

Жара шахуу жэлдэ Бадма ... баровичай бариһан элдэб а... тооe тооложошье барахаар б...

Ангай арһа тушааха түсэбөө ... бүри дүүргэһэнэй түлөө нүхэр ... боев мүнгэн шанда, үнэтэ бэлэ... тэ хэды дахин хүртэлсөө. Агнуу... энэ сезон соо Бадма Хабарович ... хэрмэ, 5 үнэгэ, нэгэ шоно, хэды... дон гахай гэхэ мэтые бариһан ...

А. Шулу...

Редактор Д. Л. ЛОБСАН...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора— 32-74, отв. секретаря —27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров —16.

Н 00363. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 1316